

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 1080 Lej
Fél évre ... .. 540 Lej
Negyed évre ... .. 270 Lej
Havonta ... .. 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerkesztőség

Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regela Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

gönyeim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

Ellenzék nélkül.

Az aradi választások lezajlottak. Elült a harc, elcsendesedtek a szenvedélyek és akadálytalanul kezdetét veheti az építő munka, a melyet olyan nagyon régen nélkülöz ennek a városnak a lakossága. Büszkén s öntudatosan mondhatjuk, hogy Arad magyarsága vitte be a város vezetésébe a teljes paktumos listát és ime az első eset, amikor az ellenzék nélküli tanács munkáját nem zavarhatják torzalkodások, mert egyöntetű, harmonikus működésébe nem szólhatnak be a politika szenvedélytől felkorbácsolt disszonans hangok. Aradváros új tanácsa egyért dolgozik, egyet akar; elosztani az elégedetlenségeket, beváltani az ígéreket, elindítani a várost a haladás felé és tisztán, becsületos munkával munkálkodni a város közönségének érdekében.

Egy város vezetésében azonban nélkülözhetetlenül szükséges az ellenzék, amely a kritika jogát kell, hogy gyakorolja az elvégzett munka felett. Az ellenzék nélküli tanácsban most a többségre hárul ez a kötelesség, ennek a többségnek kell megalkotnia önmagában az ellenzékot, amely kutat, aggodalmaskodik, kritizál és éber szemekkel ügyel arra, hogy kizárólag olyan határozatokat hozzanak, amely nem egyéni, nem osztály, hanem a köz érdekeit szolgálja. Aradváros tanácsában a többségnek kell helyettesíteni azt az ellenzékot, amely elvégzi a kritizálás súlyos feladatát. Tudunk kell ugyanis azt, hogy ahol nincsen kritika, ahol nincsen ellenzék, ott hamarosan lelkadhat a munka lendülete, ott vagy rosszul dolgoznak, vagy nem dolgoznak. Ezt a veszedelmet kell elhárítani az aradi tanács önmagában megalkotott ellenzékének. A tanács minden tagja dolgozzon és egyben bíráljon is. Minden tanácstag tudásával, szakértelmével s jóindulatával akadályozza meg azt, hogy senki se prédálhassa el a köz vagyonát és a várt, remélt építőmunka mellett, a takarékoság elvével kormányozzák ezt a várost ahol hosszú időnkig számizve volt a munka.

Aradváros új vezetésének nagy feladatai előtt nincsenek akadályok. Most nem fenyegeti a tanácsot a felosztás veszélye és nem lesz senki sem, aki az alaposan megfontolt határozatokat megfélebbezze, vagy egyéb akadályokkal akarja útját állni a vezetés munkájának. Tiszta és egészséges állapotokat teremtett ez a választás a városi tanácsban, mert számizta onnan azt a politikát, amely néha lánggra lobbantotta az egyéni gyűlölködést, és gátat emelt minden jóindulatú akarat elé. Nincsen ellenzéke az újonnan megválasztott városi tanácsnak, de ez nem jelentheti azt, hogy bírálat nélkül intézzenek el minden felvetett ötletet. A kritika főnem szűrőjén keresztül kell meghozni minden határozatot és ha az ellenzék nélküli tanács kitermeli magából a szigorú bírálókat, akkor a város polgársága nem fog csalódni a szinte egyhangú lelkesedéssel megválasztott új városi tanácsban.

Új világpolitikai botrány Ausztriában.

Thüringia szocialista főállamügyésze Bécsbe emigrált. — Nagy harcok dr. Frieder kiadatása körül.

Bécsből jelentik: Kun Béla kiadatásának ügye után Dinghoffler igazságügyminiszter utóda még kényesebb helyzetbe került, mint amilyenben elődje volt. Néhány nappal ezelőtt ugyanis Bécsbe szökött Thüringia főállamügyésze, aki ellen kormánya elfogatási parancsot adott ki hamis eskü miatt. Dr. Frieder főállamügyész ellen erős szociális felfogása miatt a jobboldali kormány hajszát indított. Fegyelmi eljárás kezdődött meg, amelynek során kihallgatták a főállamügyészt is, aki esküt tett vallomására. Miután a vizsgálat során kiderítették, hogy egyes tényekben nem fedte az igazságot a főállamügyész vallomása, hamis

eskü címén eljárást indítottak ellene és öt havi fogházra ítélték. Miután kegyelmi kérvényét elutasították, a főállamügyész Bécsbe szökött.

Az osztrák és német lapok nagyrésze megállapítja, hogy politikai hajszát folytat a főállamügyész ellen és állást foglalnak kiadatása ellen, az osztrák kormány pedig erősen kényes helyzetben van. Érdekes, hogy a tartománygyűlés dr. Frieder megkegyelmezését kívánta, azonban a kormány nem hallgatta végre a határozatot, hanem törvényellenes módon a főállamügyész letartóztatására adott ki utasítást.

A horvát parasztkoalíció autonómiát követel

Hatalmas előkészületek Radics temetésére. — Hat heti gyász

Radicsért. — Horvátország nem maradhat Jugoszlávia területén. — Titkos fegyverraktárt foglalt le a zágrábi rendőrség.

Puccsot akartak végrehajtani Horvátországban.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) A zágrábi jelentések szerint a vonatok ezrével hozzák a zarándokokat Radics István ravatalához. A parasztpárt épülete előtti térséget ma délelőtt ötven ezer ember lepte el, akiket sorban engedtek a ravatalhoz. A városban hatalmas előkészületek folynak a temetésre. Óriási tömegek indultak el gyalog Dalmáciából és Boszniából, hogy a vasárnap délutáni temetésen résztvegyenek.

Holnap ül össze a parasztkoalíció, hogy gyűlést tartson. A parasztpárt elhatározta, hogy hat heti gyászt rendel el. A koalíció kimondta, hogy a csatlakozó területeknek teljes törvénykezési, adminisztrációs és pénzügyi autonómiát követel, közös parlamenttel.

A londoni jelentések szerint az angol lapok ma is hatalmas cikkekben foglalkoznak Radics halálával. A Times szerint mehez lesz Radicsot helyettesíteni és olyan politikust találni, aki hozzá hasonlóan egyesíti magában az egész nemzetet. A Daily Telegraph szerint a politikai szenvedélyek lángja kullmál és félt, hogy Horvátország nem maradhat Jugoszlávia területén. Zágráb uccáin — a lap szerint — tegnap égették a Szabort és a Szerbiától való elszakadást. Az emberek azt kiáltották:

— Ha túléltük a törököket és Ausztriát, túléljük a szerbeket is.

A Daily Mail intervjút csinált azokkal a detektívekkel, akik 1923-ban őrizték Radicsot. Az egyik kijelentette, hogy Radicsot több ízben keresték fegyveres szerbek. Radics a látogatók személyleírásából szerb politikai ellenfeleit ismerte fel.

A belpolitikai helyzet egyre kuszábbá és zavarosabbá válik. Horvátországban óriási izgalmat keltett, hogy szerb katonaságot rendeltek ki a horvát főváros megszállására. A horvátok különösen a nettunói egyezmény ratifikálása ellen agálnak és el vannak kelve arra, hogy minden rendelkezésükre álló esz-

közzel meg fogják akadályozni nemcsak végrehajtását, de megszavazását is a törvénynek. A rendőrség állandó permanenciában van és több mint száz belgrádi politikai detektív áll a zágrábi rendőrfőnök segítségére.

A rendőrség tegnap egész seneg embert tartóztatott le, akik macedon mintára puccsot akartak végrehajtani, hogy egyes politikusokat aktivitásba kényszerítsenek és bizonyos akciók végrehajtásába kergessék őket bele. A rendőrség szűkszava hivatalos jelentést adott ki a szenzációs ügyről, amely a következőképpen hangzik:

— Néhány nap óta folyó nyomozás alapján a rendőrség egy bizonyos személy lakásán házkutatást tartott, amelynek öt gyújtósznórral ellátott német tojásgránátot, egy ismétlődő pisztolyt, tizenöt revolvert és tizenhét Mannlichert foglaltak le, valamint különböző kommunista röpiratokat találtak. Hét személyt letartóztattak. Egyiküknél éles tölténnyel megtöltött Browning-revolvert találtak. A vizsgálat folyik. Két-három nap múlva újabb részletek kerülnek napvilágra és úgy tudják, hogy több politikust és képviselőt is le fognak tartóztatni.

Kiszivárgott hírek szerint a rendőrség egy egész Horvátországra kiterjedő összeesküvésnek jött a nyomára, amelynek adott jelre fegyveres puccsban kellett volna kitörnie. Az első etapp a telefonközpont és a kaszárnyák, valamint a rendőrség épületének megszállása lett volna. Az összeesküvők számítottak arra, hogy úgy a katonaság, mint a rendőrség, nyomban hozzájuk csatlakozik. Éppen ezért rendelte el a hadügyminiszter, hogy a zágrábi helyőrséget fekereljék és a horvát fővárost szerb katonaság szállja meg. Hír szerint a felkelőknek elegendő fegyver állott volna rendelkezésükre és jól tudták volna venni a harcot a katonasággal is, amennyiben a rendőrség szívet-lélekkel mellettük van.

Tűzveszedelem fenyegette az aradi vasutállomást

Ma hajnalban kigyulladt az Acsev. anyagraktára, amelynek közelében harminc vagon benzint vesztegelt. — A raktárban égő kénpor gázától több tűzoltó megbetegedett.

(Arad, augusztus 10.) Veszedelmes tűz dühöngött ma hajnalban három órakor az aradi állomáson az Acsev. fűtőház közelében levő anyagraktárban. A tűz, amelynek oltása szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközött, katasztrófával fenyegette a közelben levő városrészt, mert az égő raktár közvetlen szomszédságában a síneken harminc vagon benzint vesztegelt és a kicsapódó lángnyelvek gyakran már-már elérték a benzintartályok oldalait. A tűzvész éjjel 3 óra előtt keletkezett. Azonnal értesítették a tűzoltóságot, amely teljes apparátussal vonult ki a helyszínre. Az anyagraktár közelében tartózkodó vasúti munkások vették észre a veszedelmet, mert köhögésre ingerlő kénpor kezdett terjedni a levegőben. Néhány perc múlva az anyagraktár ablakából lángnyelvek csaptak ki. A városi tűzoltók segítségére siettek az állomás tűzoltói és az önkéntes tűzoltók is. Mihajloviics Gyula, Záray Jenő és Bartos parancsnokok vezetésével kezdtek a tűz oltásához. Felörték a raktár ajtaját, de behatolni lehetetlen volt, mert a raktárban levő kénpor tüzet fogott és fullasztó gázokat terjesztett.

Az összegyűlt tömeg egyrésze és több tűzoltó azon dolgozott, hogy a közelben levő bizonyos vagonokat távolabbra tolják. Halatlan erőfeszítésbe került, mert az összes vagonok egymásba voltak kapcsolva. Emberfeletti munkával végre sikerült a vagonokat eltolni és elejét venni a katasztrófális robbanás veszélyének. A tűzoltók közül többen rosz szul lettek az égő kénpor gázától, amely elárasztotta az egész környéket. Végre két órai önfeláldozó, hősi munka után sikerült a veszedelmes raktártüzet elfojtani. A helyszínen megjelent a rendőrbizottság is és a tűz oltása után azonnal hozzáfogott a nyomozáshoz

annak megállapítására, hogy mi okozta a veszedelmet. A nyomozás során olyan gyanúok merültek fel, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Megállapították ugyanis, hogy a raktárt már kora esti órákban elhagyták a munkások és a kihallgatásokból kiderült, hogy mindenki a legrigoribban alkalmazkodott a tűzrendészeti szabályokhoz. Valószínűleg taláta a nyomozás azt a feltevést, hogy a tüzet

öngyulladás okozta, mert napok óta megszárt a hőség és a raktárban semmi olyan tárgy nem volt, ami a melegség következtében önmagától tüzet fogott volna. Megállapították, hogy a tűz a raktárban levő polcon keletkezett, amely az ablak közvetlen közelében van. Ezen a polcon különféle faalkatrészek voltak és ott volt elraktározva több doboz kénpor is. Az sem lehetetlen, hogy a tüzet rövidzárlat okozta, de a vizsgálat a villanyvezetékeken semmit sem talált, ami előidézhette volna a rövidzárlatot. A rendőrség a legnagyobb apparátussal indította meg a nyomozást a veszedelmes tűz valódi okának kiderítésére.

Az ellenzék megfelebbezi a tegnapi tanácsválasztás eredményét.

(Arad, augusztus 10.) A tanácsválasztás lezajlásával általános érdeklődéssel várják Aradon, hogy a két ellenpárt megfelebbezi-e a választások eredményét. Ezideig nem futott be felebbezés az aradi törvényszék elnöki osztályához, de — biztos forrásból vett értesülésünk szerint — úgy az ellenzéknek, mint a munkásblokknak az a szándéka, hogy megfelebbezi a tegnapi választás eredményét. A két felebbezés körülbelül azonos indokokra fog hivatkozni. Elsősorban kifogást emelnek az ellen, hogy a választási igazolványokat igen sok választónak nem kézbesítették ki, másodsorban azt hozzák fel, hogy a szavazás alkalmával a csendőri kordonon kívül rendőrség állott, amely megakadályozta a szavazókat abban, hogy a szavazóhelyiséghez jussanak. A felebbezést a törvény értelmében nyolc napon belül kell beadni a választási elnökhöz, Orezeanu Romul helyettes törvényszéki elnökhöz, aki a maga hatáskörében elsőfokon dönt a petíció sorsáról.

Mindkét ellenpárt azonos indokok alapján nyújt be petíciót a törvényszék elnökéhez. 3—4 hét múlva hívják csak össze az új tanács alakuló gyűlést.

A döntés megtörténte után az elnök az egész aktacsomót futárral az igazságügyminiszteriumba küldi, amely az aktákat a belügyminiszteriumhoz teszi át. A belügyminiszterium viszont a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács véleményét kéri ki, amely után összehívja az alakuló ülést. A formalitások legalább két-három hetet vesznek igénybe, úgy hogy legalább egy hónapba kerül, míg a városi tanács alakuló ülését összehívják. Addig természetesen az interimár-bizottság vezet tovább a város ügyeit. Értesülésünk szerint minden fórum jóváhagyja a választás eredményét, miután semmiféle törvényellenesség, szabálytalanság a választások alkalmával nem történt.

— Hétmillió drachma egy fogságba került képviselő. Athénből jelentik: Ismeretes, hogy görög banditák elrabolták két képviselőt. Az egyiket Mylonas volt helyettes államtitkár — mint megirtuk — szabadonbocsátották, míg a másikért nagy váltságdíjat követelnek. A görög bank most hétmillió drachmát adott a családjának, hogy kiválthassa a rablók kezéből.

Utközben.

Írta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életemről s eddigi pályafutásomról.

En ettől a kijelentéstől cseppet sem voltam sértve, mert hiszen sokkal jobban szerettem Lacit is, Szidi nénit is, semhogy ne a legjobbat kívántam volna nekik. Tiszta szivemből a legjobbat. Miután elhatározásom komoly volt, hogy örökre elhagyom a színpadot, mi sem volt tehát természetesebb, hogy keresték azt a színesznőt, ki tovább hajtja azt a fogatot, melyet én elindítottam. Azt azért, nem mondom, egy kicsit soknak találtam, hogy a „legnagyobb igérvény, akit eddig láttam”. Ényyre már nem óhajtottam az ügyet. Az utódok kérdésére nagyobb szívesen belementem, de csak bizonyos százalékig. Egy százperentes utódot kicsit túlzottnak találtam. Az nem is jó. Olyan nincs is. Az nem is egészséges. — Mint ahogy nem lehet százperentes alkoholt inni. Kedves, kitűnő Laci... hány-szor kerestem az utódot, szókében, barnában, magasan, soványban, vörshajuban, kékszeműben, szelidben, fiatalban, táncosnőben, énekesnőben, urilányban, grüberlikben, boblákkal, szibillyakkal, bojtárgyerek-szívvél... Milyen igazad volt! Nekem nem volt igazam, mikor a te utódot kerestem. Pedig én is kerestem. Én is próbáltam mindenféle igazgatót: szókét, barnát, alacsony, magasat, kopaszat, soványat, pocakos, hozzánemértőt, elbizakodottat, csinosat, energiátlan, hiut, saját vicein nevetőt és amilyet akarsz. Szüntelenül kerestük egymás utódját, pedig mind a ketten tudtuk, hogy ez az igekezet reménytelen, mert egyikünk sem fogja megtalálni.

Mikor visszatértem a nagy katasztrófa után a színpadra, Pest ezzel az utódkereséssel akarta megmérgezni a Beöthy és közötttem fennálló baráti viszonyt. De ez csak az egyik nyíl volt, melyet lövöldöztek. A másik az volt, hogy Beöthy volt az, aki az újságokban a Vidor-ügy egész stratégiáját csinálta, még pedig azért, hogy ezzel a manőverrel lenyomja a

magas áriolyamot és alacsonyabb kurzuson vásárolhassa vissza a Fedák-papirokat. Megjegyzem, ha mindez igaz lett volna, nagyon zseniális kombináció lett volna a részéről. Én, ha igazgató lettem volna, pontosan ugy cselekedtem volna. Tűrhetetlen az, kérem, mikor egy beképzelt, elkényeztetett primadonna elkezd ugrálni. Mikor azt hiszi magáról, hogy ő találta fel a melegvizet. Nagyon okos dolog az: olyankor egy csipős virgáccsal jól ráshintani, akár direktornak, akár a sorsnak. Ez persze csak a tehetségesekre vonatkozik, akikért kár, ha tönkremennek. Aki nem elég tehetséges az ilyen nagy mérközések előidézésére és annak megvívására, az ugysem elég érdekes, hogy sokat beszéljünk róla.

Mikor azt mondom: Pest, akkor sohasem a budapesti közönséget értem. Pest is más és a budapesti közönség is más. Ez kettő. Még pedig különböző kettő. Először a budapesti közönség, a Barátom, ezzel rendben is van a dolog. Amivel nincs rendben a dolgom, az — Pest. Szeretném értelmesen megmagyarázni, hogy életemnek ezek az örökös kavargodásai hol kezdődnek és miért történtek. Ezeket Pest csinálja. Az én Pestem. Az a Pestem, amely ha nem volna, nem is volna szép az élet. Mert nem volna, aki fűtsön, hogy annál sebesebben szaladjak, nem volna, aki olyat rugjon életem labdájába, hogy szinte a magasba röpit vele. Egy tehetséges ember számára nincs szebb intézménye a Gondviselésnek, — mint az ellenzéki. Egyszerűen nélkülözhetetlen. Mert mi is történe velünk, örök-ambiciós emberekkel, ha életünk repülőgépet nem fűtené a tudat, hogy igenis megvannak azok az instrumentumok, melyekkel egy magasan ivelő gépet fel lehet gyújtani és le lehet szedni a levegőből. Ezért kell tökéletesíteni a gépet és olyan tiszta, szép magasságot elérni vele, ahová már nem érnek fel az ellenség golyói és ha felérnek is, a páncélról, melyet kovácsoltunk magunk körül, szégyenkezve visszapattannak. A kellő magassághoz és a páncélhoz is, igenis, kellenek az ellenséges golyók. Én szeretem az ellenségeimet. Életem repülőgépén három kis zászló védelmez: a tehetségem, a becsületességem és a testi egészségem. Erős páncél az

ellenséges golyók számára. De hát kikből is áll az az ugynevezett ellentábor? Biztosan ezt kérdezi magában tölem a Barátom. Azt is meg mondom, Ez az én Pestem azokból áll, akik bárhogy, bármilyen formában hozzátartoznak a színházhoz. Közvetve vagy közvetlenül. Legjobban akkor tudnám megértetni, ha azt mondanám: a főpróba-publikum. Akik a főpróbákra járnak. Mert ez egy teljesen külön világ, teljesen külön agyberendezés, érzés, itélet. — Még a kinézésük is más. Nem is beszélve arról, hogy különálló nyelven is beszélnek. Pardon, tisztelet a kivételeknek. Még a szabály alól is van kivétel. Ezekről a kivételektől szépen bocsánatot kérek, de ezek a kivételek ezeket a sorokat nem is veszik magukra. Épen ezek a kivételek tudják jól, hogy kikről beszélnek. Mondom, akik a színművészethez tartozóknak érzik magukat, — de bármely irányban — azoknak aztán érdekük, hogy eláldítsák valaki ellen a különböző turbinákat, melyekkel az illetőt a földre lehet teperni. És kik azok, akiknek közük van a színművészethez, vagy legalább is azt hiszik magukról, hogy közük van hozzá? Akik a főpróbára járnak: a színész, a színésznő, az újságíró, a színésznő barátnője, a sógornője, a sógornőjének a barátnője, annak barátja, a színésznő testvérének a leánya, annak a férje és a férjének az unokatestvére, a szabónéja, a susztere, a susztere anyósának a barátnője, a fűszeres, ahol vásárolni szokott, annak a nagynénje, a nagynéninek az udvarlója, a színésznő férje (ezek nagyon veszedelmesek), a színésznő férjének a barátja, annak a barátnője, a legitim és illegitim színházi mamák, nagynénik, nővérek, fiúvérek, azoknak feleségeik, barátai, barátnőjük, elvált férjek, jövődöbél férjek, a jövődöbél férjeknek jelenlegi felesége... szóval — a főpróba-publikum. Legalább egy jó félóra kellene hozzá, míg felsorolhatná az ember. A közönséggel — ismétlem — minden rendben van, mert a közönség, ha valami nem tetszik neki, egyszerűen nem megy el a színházba. De a főpróba-közönség mindig elmegy, akár tetszik neki, akár nem. Sőt rendszeren már úgy is megy be, hogy nem fog neki tetszeni.

SPORT.

Magyarország

megnyeri a kardvívás egyéni világbajnokságát is.

Petschauer Attila pompás formában eddig egy asszót sem veszített. — A 100 méteres gyorsúszás középöntőjébe három magyar került. — Kocsis, a magyar boxoló olimpikon bejutott a döntőbe, így legföljebb második lehet. — Dolcsko, román kardvívó sikeres szereplése.

(Az Aradi Közlöny amszterdami tudósítójától.) Újabb magyar sikerekről számolhatunk be. Mindenütt a döntő előtt állanak a magyar versenyzők, csak itt ne történnék valami baleset. Petschauer valószínűleg megnyeri az egyéni kardvívást, minden bizonnyal benne lesznek a döntőben még Gombos és Terstyánszky, bár Gombosnak a bejutása körül még van némi kétség. A magyar uszók közül három is nyert előfutamot a 100 méteres gyorsúszásban, a magyar Kocsis pedig már kvalifikálta magát a boxolás döntőjébe. Nem lehetetlen itt sem a világbajnokság. Beszámolónk:

KIEGÉSZÍTŐ EREDMÉNYEK.

KARDVÍVÁS. A magyar győzelem. Amit tegnapelőtt a vízipóló megragadott a magyaroktól, meghozta tegnap a kard. Féltő volt és aggodalomteli már minden magyar reménye, hisz biztosabban a vízipóló-együttesnél nem mehetett a kard-csapat sem, de itt győzött a realitás és a tehetség mentes volt minden szerencsétlen körülmény befolyásától.

A magyar csapat mindjárt megszerezte a vezetést és megszerezte a három első asszót. Előnyüket azután fokozatosan növelik, úgy, hogy a mérkőzés állása előbb 6:3, majd 8:4 volt a javukra. A mérkőzésnek ennél az állásánál már csak egyetlen győzelem kellett, hogy megnyerjék a küzdelmet, ez az egy győzelem azonban késett. Az olaszok fokozatosan közeledtek a kiegyenlítéshez. 8:5-re, 8:6-ra, majd 8:7-re javítottak állásukon. Az utolsó, döntő asszót Petschauer Attila vivja a kitünő olasz Marzival.

A mérkőzés sorsa két tusson dőlt el. 3:3-ra állt már az asszó, amikor Petschauernek sikerült egymásután két gyönyörű akcióval megnyernie az asszót s ezzel a magyar csapat világbajnokságát.

A magyar csapat tagjai közül Petschauer négy győzelmet aratott, Gombos három győzelmet, míg Terstyánszky és Glykais egy-egy győzelmet. Petschauer szenzációs formában vívott, egyik-másik ellenfelével szinte csak játszott. Az ő kiemelkedő klasszisanak köszönhetik a világbajnokság megszerzését a magyarok. Utána Gombos volt a legjobb, nagyszerűen és fölényesen intézte el ő is ellenfeleit. Gombos kitünő formája annál örvedesebb, mivel a kardcsapat-bajnoki küzdelmek elején igen gyenge formát mutatott s csak fokozatosan mutatta meg nagyszerű képességeit. Terstyánszky és Glykais asszót balszerencse kísérte s ennek tulajdonítható, hogy csak egy-egy győzelemmel járulnak hozzá a világbajnokság címének megszerzéséhez. A tussarány 62:58 Magyarország javára. Az egyes asszók eredménye a következő: Petschauer—Marzi 5:3. Petschauer—Bini 5:4. Petschauer—Puliti 5:0. Petschauer—Anselmi 5:2. Gombos—Marzi 5:4. Gombos—Bini 5:2. Gombos—Puliti 2:5. Gombos—Anselmi 5:4. Terstyánszky—Marzi 2:5. Terstyánszky—Bini 3:5. Terstyánszky—Puliti 5:4. Terstyánszky—Anselmi 3:5. Glykais—Marzi 2:5. Glykais—Bini 2:5. Glykais—Puliti 5:3. Glykais—Anselmi 3:5.

Végeredményben ilyenformán 9:7 arányban győztek a magyarok.

Az elődöntőkben: Magyarország—Lengyelország 14:2. Lengyelország—Németország 9:7. Olaszország—Németország 14:2. A magyar—olasz mérkőzést vívták legutoljára. Ezután még hátra lett volna a magyar—német és az olasz—lengyel mérkőzés, de a további ki-sérletezéstől úgy, a német, mint a lengyel csapat visszalépett, mert nem akart reménytelen küzdelembe bocsátkozni.

Az olimpiai kardvívó csapatbajnokság eredménye ezek szerinti a következő: 1. Magyarország. 2. Olaszország. 3. Lengyelország. 4. Németország. Az 5. és 6. helyekért Franciaország, Anglia és Belgium fognak küzdeni.

USZÁS. 100 méteres hátúszás. Olimpiai bajnok: Kojac (USA) 1:08.2 mp. (Olimpiai és világrekord!) 2. Laufer (USA) 1:10 mp. 3. Wyatt (USA) 1:12 mp. 4. Iriye (japán). 5. Küppers (német). 6. Besdrf (angol). Kojac 1:08.2 mp. ideje olimpiai és világrekord egyben. Kojac rögtön az élre tör és 50 méternél tiszta másfél méterrel vezet Iriye előtt. Közvetlen-mellette Laufer és Küppers. A német lassanként leszakad, míg Laufer és Wyatt pompás finissel előretörnek s a japánt negyedik helyre szorítják. de Kojac világbajnokságát elvitatni nem tudják.

400 méteres gyorsúszás döntője: Olimpiai bajnok: Zorilla (argentínai) 5 perc 01.6 mp. (Olimpiai rekord). 2. Charlton (ausztráliai) 5 perc 03.6 mp. 3. Arne Borg 5 perc 04.6 mp. 4. Clapp (USA). 5. Crabbe (USA). 6. Ruddy (USA). Szenzációs és végig izgalmas küzdelmet vívott egymással a hatos mezőny. A favorit Arne Borg veszi a legjobb startot s 100 méternél testhosszal vezet. Ideje 1 perc 02 mp. Charlton 200 méternél csaknem megelőzi, de Arne Borg még itt is tiszta karcsapással fordul s ideje 2 perc 19.4 mp. 300 méternél két és fél méterrel vezet 3 perc 51.6 mp.-es idővel Charlton előtt, majd őt követi Clapp és Crabbe s csak ezután érkezik be Zorilla és Ruddy. Arne Borg biztos győztesnek látszik, de 350 méternél Charlton befogja s fokozatosan elhúz tőle. 370 méternél Zorilla motorcsónak módjára szeli a vizet, eléri Charltont és Arne Borgot s szédülletes tempóval megszerzi olimpiai rekorddal a bajnokságot.

Arne Borg ugyan a letört uszó benyomását keltette, mégis váratlan veresége a legnagyobb szenzáció erejével hatott.

4x200 méteres gyors staféta: I. előfutam: 1. Egyesült-Államok 9 p. 38 mp. 2. Japán 9 p. 42.6 mp. II. előfutam: 1. Kanada 9 p. 55.6 mp. 2. Anglia 10 p. 16.6 mp. III. előfutam: 1. Magyarország 9 p. 46.6 mp. 2. Spanyolország 11.50.6 mp. A másodiknak és harmadiknak beérkező németek, illetve olaszok hibás váltás miatt diszkvalifikálva. A magyar stafétát Wannie II., Tarródy, Wannie I. s Bárány alkották. Az első uszó: Wannie II. a német Hitmannal uszik és 2 p. 26.4 mp.-es időt uszva, egy méterrel előbb vált, mint a német. A staféta második tagja Tarródy, ellenfele Schumann, az előnyt két méterre növeli. Idő 2 p. 27 mp. Wannie I. a harmadik, partnere Berges, a magyar előny 3.5 méterre növekszik, ideje 2 p. 28 mp. A staféta utolsó tagja Bárány. Nagyszerű startot vesz s a német Heinrich-hel szemben pompásan megelőli az előnyt, ideje 100 méteren 1 p. 04 mp. s előnye ekkor már 8 méter s végül is 15 méterrel előzte meg a németet. Ideje 2 p. 22.2 mp.

TORNA. A női tornászok összeredménye a következő: 1. Hollandia 316.75 pont. 2. Amerika 299 pont. 3. Anglia 259.25 pont. 4. Magyarország 256.50 pont. 5. Franciaország 244.50 pont.

ESTI JELENTÉSEK.

USZÁS. 100 méteres gyorsúszás I. előfutam: 1. Lapier (USA) 1 p. 00.8 mp. 2. Takaisni (japán). 3. Heitmann (német). II. előfutam: 1. Wannie M. (magyar) 1 p. 03.4 mp. 2. Uranza (Argentína). 3. Arne Borg (svéd). III. előfutam: 1. Weissmüller (USA) 1 p. 2. Spence (Kanada). 3. Roediger (Ausztrália). IV. előfutam: 1. Gáborffy (magyar) 1 p. 04 mp. 2. Cornelli (olasz). 3. Gorden (Panama). V. előfutam: 1. Zorilla 1 p. 01.8 mp. 2. Olsen (norvég). 3. Peterson (svéd). VI. előfutam: 1. Kojas (USA) 1 p. 01.6 mp. 2. Schubert (német). 3. Sutton (angol). VII. előfutam: 1. Bárány (magyar) 1 p. 01.2 mp. 2. Polli (olasz). 3. Van Essen (holland). A középöntőben a 2. s 3. helyezettek is bekerültek.

KARDVÍVÁS. Az egyéni kardvívást nyolcas turnusokban 3—3 résztvevővel bonyolították le az elődöntőkben. A középöntőben Petschauer az angol Broofildet 5:0-ra, az ame-

MA. SZOMBATON:
MAROSPARTI APOLLO
1/10-kor 5, 7 és 1/10-kor

BUCSUKERINGŐ,

Strausz Oszkár
szenzációs operettje filmen.

A TIROLI ZENEKAR

minden előadáson hangversenyt tart.
Rendes olcsó mozi helyárrakkal.
Rossz idő esetén a 1/10 órás előadás is az

Apolloban lesz megtartva.

Mozi előadások után:
A TIROLI ZENEKAR
mindennap

A Városi kávéházban
HANGVERSENYESZ.

JÖN! MAURICE DEKOBRA JÖN!
világhírű regénye

A HALÓKOSIK MADONNAJA

CLAUDE FRANCE és OLAF FJORDDAL
legközelebb

a Marospartí és Apollo
mozgóknban.

Vasárnap 1/12 órakor
NAGY MATINE
AZ APOLLOBAN:
A TIROLI ZENEKAR
NAGY HANGVERSENYSZ TART.
Elsőrangú filmműsor keretében.

rikai Hoffmann 5:3-ra, a chillel Castrot 5:2-re, az egyiptomi Craouixet 5:1-re, a német Cásimirt 5:2-re győzte le. Még két könnyű mérkőzés van hátra, ami döntőbe jutás szempontjából már nem számít. Gombos megverte a dán Osiiert 5:3-ra, a holland De Yongot 5:3-ra győzte le s kikapott az olasz Marzitól 5:2-re. A csapatban jelenleg Marzi vezet. 2. Gombos, akinek döntőbe jutása egyelőre tisztázatlan. Terstyánszky 5:1-re győzött a francia Ducret, 5:2-re a román Dolcsko, 5:1-re Berthelsen ellen, viszont vereséget szenvedett 5:2-re az olasz Binitől. Terstyánszky föltétlenül bejut a döntőbe. A román Dolcsko 1 győzelemmel s 2 vereséggel áll, de még bekerülhet a döntőbe.

Petschauer pompásan küzd. Eddig valamennyi asszóját megnyerte. A francia szövetség máris 10.000 frankos ajánlatot tett, mesternek híván három éves szerződéssel, azonban Petschauer kijelentette, hogy megőrzi amatőrségét és Budapesten marad.

Klebelsberg Kunó gróf magyar kultuszminiszter ma táviratilag üdvözölte a győztes magyar kardvívócsapatot, valamint a 2. helyre jutott Olaszországot.

BOXOLÁS. A magyar Kocsis legyőzte Savagnarit s ezzel bejutott a döntőbe, így legrosszabb esetben is csak második lehet a magyar boxoló-olympikon.

O Az Aradi „Meteor“ Kerékpár Egyesület vasárnap, e hó 12-én délután 3 órai kezdettel rendkívül érdekesnek ígérkező sporteseményvel áll a kerékpársportot kedvelő közönség elé. Ekkor rendezi meg a Meteor egyesület nevezetes versenyét, melyen Valaszka egyik fő számán kívül több, egészen újszerű számokkal bizonyítja majd be közönségének, új átgazdálkodásával az ez évi elmaradt versenyek-

Üzletfelosztás miatt
hatóságilag engedélyezett
végeladást rendez
Grallert J. és Fia
60 év óta fennálló 4289
óra- és ékszerkereskedése.
Mélyen leszállított árak!

Ért bőven fogja pótolni a mulasztottakat. A versenyt saját pályáján tartja meg a Török Gábor-uccai AAC-sporttelepen.

O Román győzelem a kisanant repülőversenyén. Bucurestiből jelentik: A kisanant repülőversenyén Stefanescu román pilóta elsőnek érkezett meg Prágába, fél órával megelőzve a többi versenyzőt. Az első hely Románia és Csehszlovákia között fog eldőlni.

Nobile beszámolt Mussolininek.

A tábornok meghívta Lúndborg kapitányt Rómába.

Rómából jelentik: Nobile ma meghívta Rómába megmenőjét, Lúndborg kapitányt, a ki elfogadta a meghívást. A tábornok ma kihallgatáson jelent meg Mussolini előtt és ez alkalommal tett neki első ízben szóbeli jelentést az Itália katasztrófájáról. A kihallgatás másfél óráig tartott és rendkívül szívélyes volt. Nobile a napokban felkeresi Milanóban az Itália eltűnt hajótöröttjeinek családait, a kiknek személyesen akar vigasztalást nyújtani.

Irodalom és művészet

Kiss Ferenc: Muzsikus Ferkó.

Kiss Ferenc a múltkoriban azt mondta a kulisszák mögött:

— Szép és jóleső a prózasiker, de mégis csak sajnálom, hogy kezdő koromban nem a zeneakadémia kilincset fogtam meg.

A nagy művész ezt nem minden ok nélkül mondhatta. Sőt, akik hallották Kiss Ferenc dalait, azok tudják kellő értékkel mérni Kiss Ferenc kijelentését: Kiss Ferenc az operette, de az opera színpadán is otthon van. A szép, magyaros operetteket de szépen is játszhatja. És itt van a Muzsikus Ferkó. A falusi tanítónak az alakja. A muskátlis verandájú iskolateremben dalol a nótás szívű tanító, a Muzsikus Ferkó:

Száll a nóta, messze száll...

Énekelnek a kis nebulók, tavasz és hangulat, könnyes magyar romantika a falun, a Kiss Ferenc tősgyökeres magyar falusi alakja ott nő előttünk élménnyé. Szívünk mellett szólal meg, Kiss Ferenc nem is operettfigura lesz, valami sokkal több és bensőbb, dalos-szívű falusi ideálunk. Kiss Ferenc szombaton este, a Muzsikus Ferkóban hosszú időre bucsút mond Aradnak. Az ötödik fellépése lesz ez, amely épen úgy, mint az előző esték, a legnemesebb művészet megnyilvánulásában fog nagy, meleg, egy egész város spontán tetszését kifejező ünneplésben forró sikerré érni.

Ma Kiss Ferenc a Muzsikus Ferkóban: szenzáció!

Vasárnap este Mersz-p Mury szerepel ismét az aradi színház műsorán. Rengeteg vidámság, pompás muzsika, nagyszerű előadás teszik indokoltá az operett nagy sikerét. Az előadásban az egész operettművészet: Rákosi Marietta, Pallay Mancsi, Szepessy Edith, Dancs Ica, Galetta Ferenc, ifj. Szendrey Misi, Olasz, Kun, Kallós, Erdélyi résztvesz, valamint egy fiatal aradi urfiú: Gerő Gyula is fellép. Jegyek a téli színházban.

Ma Kiss Ferenc a Muzsikus Ferkóban: szenzáció!

Hétfőn este Pallay Mancsi bucsúzik Aradtól. A társulat kedvenc művésznőjét szerződési kötelezettségei a jövő szezomban Magyarországra szólítják, távozása előtt hétfőn este kitűnő szerepében: a Templom egerében bucsúzik el Arad közönségétől.

Ma Kiss Ferenc a Muzsikus Ferkóban: szenzáció!

Nem kapnak nyugdíjat az esküt nem tett nyugdíjasok.

Minisztertanácsi döntés a békeszerződésre hivatkozva elutasítja az aradi nyugdíjasok kérését. Nagylelkű gesztus volt az állam részéről az esküt tett nyugdíjasok kielégítése.

(Arad, augusztus 10.) Az aradi nyugdíjasegylet — mint annakidején megírtuk — kérvénnyel fordult a minisztertanácshoz, hogy az esküt nem tett vasuti tisztviselőket és nyugdíjasokat vegyék fel a nyugdíjstátusba és szolgáltassák ki a számukra is a járulékokat. A kérdés kedvező elintézése érdekében több oldalról intervenáltak illetékes helyen, azonban minden intervenió hiábavalónak bizonyult, mint azt a ma Aradra érkezett minisztertanácsi döntés mutatja.

Az aradi vársházára ma az aradi nyugdíjasegylet részére minisztertanácsi döntésről szóló hivatalos értesítés érkezett, amelyben közlik, hogy a minisztertanács augusztus elsején tartott ülésén elutasította az aradi nyugdíjasok ama kérelmét, hogy az esküt nem tett tisztviselőket is vegyék fel a státus-

ba. A döntés arra hivatkozik, hogy a nyugdíjtörvény rendelkezései nem engedik ezt meg. A MÁV.-tisztviselők saját nyugdíjpénztárral és nyugdíjalappal rendelkeznek, amely ma is Budapesten van és amelyet a román állam több felszólítása dacára sem szolgáltatnak ki.

Az államra — folytatja a döntés — semmiféle nyugdíjvetési kötelezettség nem hárul; a békeszerződésekből kénytelenül. Azokkal szemben, akik esküt tettek, az állam nagylelkű gesztust tanúsított azzal, hogy megadta számukra a nyugdíjat. Eme nagylelkűség következtében Erdélyben évenként többszáz millió lejt fordítanak a nyugdíjasok céljaira. Az esküt nem tett tisztviselőkkel szemben azonban nem alkalmazható ez a nagylelkűség, amely a nyugdíjtörvény meg sem enged.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Erdélyben premier! Ma, d. n. 5, 7 és 10-kor ezép idő esetén a kertben. Különleges filmremekmű!

„Szerelem a kincsek szigetén” (Hittérítő). Liane Haid

A darab fele Párisban, a másik egy elhagyott sziget regeyes helyén játszódik le.

Jön! DON JUAN szép asszonyok látékszere Jön!

Automobilos leányszöktetés egy aradi mulatóhelyről.

A fekete Böske és a barna Böske szerencsét csináltak. Romantikus szerelmi történet, amely százszor lejjel károsította a mulatóhely adonost.

(Arad, augusztus 10.) Néha a posványban is kivirít a romantika kék virága. Ma hajnalban olyan fantasztikus leányszöktetést hajtottak végre egyik aradi éjszakai mulatóhelyen, hogy annak minden részlete alkalmas témául szolgálhatna egy romantikus filmhez. A mulatóhelyen volt alkalmazva M. Böske és T. Böske. Az egyik Böske fekete volt, mint az éjszaka, a másik barna, mint az alkonyat. A két Böske szerette egymást, ami nem ritka az ilyen helyeken és olyan jó barátok voltak, hogy még a vendégeiket sem irigyelték egymástól. Az egyikhez egy alacsony, köpcös fiatalember járt igen gyakran, a másikhoz egy magas, sovány férfi. A férfiak is jóbarátok voltak és rendszerint egyszerre látogatták ideáljukat. Amikor megérkeztek, négyen visszahúzódtak egy sarokba és hal-kan beszélgetni kezdtek. Az ilyen diszkrét beszélgetés folyamán fött meg a négy szerelmes agyvelőjében a leányszöktetés terve.

Má hajnalban, pontosan három órakor, amikor a hajnal még félénk settenkedéssel szökik be az uccasorok közé, egy halkzöreji automobil futott a Hal-térre, ahol megállt egy ucca torkolatánál. Ebben a pillanatban kinyílik a sarokház egyik emeleti ablaka és két fej jelenik meg. Az autó két utasa az ablak alatt áll és halk, biztató hangon suttogja fel:

— Gyorsan, gyorsan, nincs a közelben senki...

A két fej eltűnik egy pillanatra és azután kézitáskák, bőröndök, párnák zuhannak le az ucca kövezetére. A holmik gyorsan az autóba kerülnek, majd leereszkedik az ablakból az ilyenfajta mozi-filmeknél nélkülözhetetlen, összekötözött lepedőkötél, amelyeknek egyik vége az ablak kereszt-fájához van erősítve. A föld-csüngő végét megfogja a két ur és megkezdődik a leányszöktetés. Először a fekete Böske ért földet, utána a barna Böske következett. Amikor mindketten lent voltak, gyorsan az autohoz futottak, halk berregés és az autó sebes iramban indul a főtér irányában. Megérkezik a posztoló rendőr. Látja a lecsüngő lepedőket, az elrobogó autót, szájába veszi füttylőjét és vészjelet ad. Jönnek a vészjelekre az előhívott rendőrök, rohannak a szökevények után. Az autó már rég eltűnt a kanyarultnál.

Egyik rendőr visszatér és felzörgeti a mulatóhely tulajdonosát, aki fáradtan jön az ablakhoz; alig egy órával ezelőtt hajtotta nyugalomra a fejét. Megtudja mi történt. Fejéhez kap és siró hangon kiáltja:

— Jaj! Jaj! Tönkre teszik a házam jó hírnevét!

Az emeletre rohan, felveri az összes hölgye-

ket, megtudja, hogy a Böskék szobája üres. Kétségbeesése fokozódik, mert a két Böske ötvanezer lej adóssággal és hatvanezer lej értékű holmival szökött meg. Magukkal vitték a Böskék a szoba összes ágyneműjét és apróbb tárgyait. Ezen az éjszakán még az ügyeletes komisszár sem tudott pihenni, mert a szöktetés híre őt is felzavarta nyugvóhelyéről. Megkezdődnek a kihallgatások. A leányok semmit sem tudnak, csak könnyeznek, amikor reájuk kerül a sor. Nem a megszökött Böskéket sajnálják, hanem saját magukat. Vajon mikor éri őket ilyen szerencse... A nyomozás eddig csak annyit állapított meg, hogy a leányok szöktetőjeikkel és az automobilal együtt Várad felé vették utjukat. (p. g.)

Ki lesz az új vágóhídi igazgató?

Szombaton délután temetik a tragikus halált halt Alexandrescu igazgatót.

(Arad, augusztus 10.) Az Aradi Közlöny beszámolt Alexandrescu Mihály dr. vágóhídi igazgató tragikus haláláról, amelynek híre nagy részvétet keltett Aradon. Ma megtörténtek az intézkedések az elhunyt temetésére, amely szombaton délután öt órakor lesz a felső temető halottas házából. Az aradi ügyészség — az igazgató családjának kívánságára — elállott a boncolástól és így minden további nélkül megadták a temetési engedélyt.

A tragikus eset bekövetkezése után az özvegy kívánságára Dunca városi főzámvevő átvette a vágóhídi kulcsokat, amelyeket Erdős Ignác állatorvosnak adott át, aki az elhunytat ideiglenesen helyettesíti. Miután az állás betöltése nyilvános pályázat útján történik, a város megtette az intézkedéseket arra vonatkozólag, hogy a Monitorul Oficial közölje a pályázat feltételeit. A pályázatra érkező kérvények felett a miniszterium dönt.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINK-NEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely megrendejt lannak raponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

Uj tanácstagok.

— Portrék a város parlamentjéből. —

(Arad, augusztus 10.) A tegnapi városi tanácsválasztás az aradi magyarság fényes győzelmével végződött, úgy, hogy a paktumos lista minden egyes tagja bekerült az új városi tanácsba. Ha végigolvassuk Arad új városi tanácsosainak névsorát, sok olyan névvel találkozunk, amelyeknek viselői már régebben is tagjai voltak az aradi tanácsnak és ottani szereplésük, valamint más irányu közéleti tevékenységük általánosan ismeretes. Vannak azonban olyanok is, akik homo novusok és most ülnek majd első ízben a város háza nagytermébe tanácstagi minőségben. Ezekről az „új emberekről” vetünk papírra pár jellemző vonást.

Dr. Löcs Rezső

Épen csontkeretes pápaszemét vetette le, amikor beléptünk ügyvédi irodájába. Letette az aktát, amit nagy gonddal tanulmányozott, arcan már ott is volt a halvány, hűvös mosoly, amely a nyugodt, higgadt embereket jellemzi. Cigaretta gyújtva, lesülyedt egy nagy bőrfotelbe, aztán valahogy olyan gesztust csinált, mint aki nem nagyon tud sokat arra a kérdésre válaszolni, amit feltettek neki.

— Eddigi közéleti szereplésem — kezdte halkan — nem épen nagy. Igaz, hogy nem is volt sok időm ilyesmire. 1914-től 1918-ig a háborúban voltam és csak az összeomlás idején kerültem Aradra vissza. Rögtön nekiláttam a munkának, folytattam ügyvédi praxisomat és így szereztem meg nemcsak a városi, hanem a gáji, tanyai és Mossóczy-telepi lakossággal való összeköttetéseimet. Szorosan vett közéleti szereplésem voltaképpen 1926-ban kezdődött. Ekkor alakult meg Erdélyben az erdélyi katolikus népszövetség és ennek aradi tagozata engem választott meg elnökéül. A Magyar Pártnak intézőbizottsági tagja voltam megalakulása óta, de mindig inkább amolyan közkatónának tekintettem magamat, aki minden nehézség ellenére is, állandóan érdeklődött a párt ügyei iránt és megtette a kötelességét. És most, hogy városi tanácstag lettem, sem akarok más lenni, mint pártom közkatónája, aki a párt intenciói szerint végzi a rábízott feladatot.

— Hogy mi a programom? ... Ezt talán egy rövid mondatban is ki tudnám fejezni. Aradváros fejlődését minden örömmel előmozdítani. Persze, ennek a fejlődésnek nem szabad meghaladnia a város lakóinak teherbíró képességét. Részletekre most nem nagyon lehet kiterjeszkedni, de azonban kétségtelen, hogy a városi közlekedésügyi probléma az a kérdés, amely szerintem a legsürgősebb megoldásra vár. Az első dolog, hogy a kisvasut eltűnjön Arad uccáiról és helyette — ha már villamosról jelenleg szó nem lehet — autobuszok bonyolítsák le a forgalmat. Ezzel sok minden megoldódna Aradon és abba maradna a város centralisztikus fejlődése, amely fejlődés ezután különösen a külsőbb városrészen volna észlelhető, akárcsak Váradon, vagy Temesváron, ahol már régi idő óta van rendszeres közúti közlekedés.

A másik új ember, akit be akarunk mutatni:

Domán Sándor

nagykereskedő. Hát hogyha szigorúan vesszük a dolgot, Dománt nem is kell bemutatni. Inkább talán azt a kérdést tehetnők fel, mint Petőfi egyik költeményében: „Van-e, ki e nevet nem ismeri?” Domán Sándor három évtizede él Aradon és mint az aradi kereskedelmi élet egyik vezető egyénisége, szerzett magának elévülhetetlen érdemeket. Két év óta elnöke a Kereskedelmi Testületnek, ezt megelőzőleg pedig 10 évig, mint alelnök működött ebben az egyesületben. Három év óta tagja a kereskedelmi és iparkamara igazgató tanácsának, tagja a tőzsdetanácsnak és ott volt és van mindenütt, ahol a kereskedők érdekeiért sikra kellett szállni. Sajnos, erre meglehetősen sok alkalma is volt az utóbbi időkben. És Domán Sándor mindig sikeresen védte meg pályatársait egyes-bajos dolgaikban. Mindenütt tagja a Magyar Pártnak is, melynek érdemes tagja volt, ez az egy cél lebegett szeme előtt és ép ezért nagy öröme szolgálta a pártot és, amikor legutóbb Domán Sándort meghívták

a interimár bizottságba tagnak, amihez, mint ismeretes, készséggel is adta beleegyezését a Magyar Párt. Így tehát legfeljebb, mint városi tanácstagot mutathatnók be Domán Sándort, de ez az új tisztség sem változtatott meg rajta semmit. Ép oly nyílt arcú kedves udvariassággal fogad, mint máskor és hangsúlyozza is, hogy megválasztását az aradi kereskedők bizalmának köszönheti, akiknek érdekében sok mindent tett az évek során.

Felfolyamodják az Egyesült Bank ellet csődhatározatot.

Ma kézbesítették ki a csődöt elrendelő végzést. — Az agresszív betétesek is lassan beadják derekukat és készek aláírni a nyilatkozatot. — Hétfő délig várakozó álláspontot foglal el a felszámoló bizottság.

(Arad, augusztus 10.) Az elmúlt napokban ezúttal már másodízben csődbeküretett aradi Egyesült Bank R. T. további sarsában úgy lehet rövidesen újból kedvező fordulat fog bekövetkezni. A felszámoló bizottságnak ugyan is ma déli 12 órakor kézbesítették ki az aradi törvényszék csődöt elrendelő határozatát, amelynek következtében a felszámoló bizottság nyomában állást tartott és azon igen érdekes határozatot hozott. Kimondotta a likvidáló bizottság, hogy elvileg a csőd nélküli felfolyamodás mellett van, a felfolyamodást azonban csak abban az esetben nyújtja be, ha a betétesek mindegyike aláírja a nyilatkozatot, vagyis ígéretet tesz, hogy a csőd feloldása esetén a jövőben tartózkodni fog minden olyan támadástól, ami a felszámolás zavartalan, nyugodt menését veszélyeztetné. Eddig ugyanis — mint ismeretes — egynehány betétes állandó en garde-ban állott a bankkal szemben s ellenséges fellépésekkel zavarták a likvidáció munkálatait.

Romanescu Gergely vezérigazgató, a felszámoló bizottság elnöke — mint értesültünk — a mai ülésen bejelentette, hogy az ismételt elrendelt csőd ezúttal már komoly aggodalmat hozta mindazokat a betéteseket is, akik eddig a csőd elrendeléséhez ragaszkodtak. Ezek közül

— Programom — folytatja — nem lehet más, minthogy minden kereskedelmi ügyet előmozdítsak, támogassak, vagy támadjak, ha a körülmények úgy kívánják. Fel is kérem a kereskedőket, hogy minden panaszukkal és kívánalmukkal forduljanak hozzám és én azokat a legnagyobb eréllyel fogom orvosolni. Programomat különben pár szóban is kifejezhetem ilyenformán: Mindent kereskedőkartársaimért!

az elmúlt napokban többen jelentkeztek, akik hajlandóknak mutatkoztak a nyilatkozatok aláírására s egyben ígéretet tettek, hogy felhagyják eddigi agresszivitásukkal, ha a felszámoló bizottság most az egyszer még megkísérli a csőd feloldását. Ennek következtében a likvidáló bizottsági úgy határozott, hogy hétfő délelőtt 10 óráig várakozó álláspontot foglal el és a felfolyamodást csak abban az esetben nyújtja be, ha egytől-egyig minden betétes aláírja a nyilatkozatot. Ha ez nem történne meg és akár egyetlen betétes akadna, aki továbbra is a csődöt kívánná, úgy a likvidáló bizottság feladja a kizárólag a betétesek érdekében folytatott harcot és a dolgokat hagyja folyni a maguk útján. Miután azonban az illető csődkerők már megbánták elhamarkodott lépésüket s minden remény meg van arra, hogy valamennyien aláírják a nyilatkozatot, egészen valószínű, hogy a felszámoló bizottság legkésőbb hétfő délig be nyújtja a felfolyamodást, amely esetben a temesvári tábla dönt az Egyesült Bank további sorsa felől. Jogászkerők véleménye az, hogy ez a döntés csak kedvező lehet, annál is inkább, mert a csőd elrendelése, általános felfogás szerint, jogilag kevésbé helytálló.

Gyorsvonat-tempóban kell dolgoznia az új városi tanácsnak.

Georgescu prefektus nyilatkozata a választásról, az új tanács munkájáról és Robu János dr. személyéről.

(Arad, augusztus 10.) Aradváros polgársága még ma is a tegnapi fényes győzelem hatása alatt áll. Az elmúlt éjszaka, amikor kétségtelen volt már, hogy a paktumos lista teljes egészében bejutott és Arad magyarsága a két év előtti győzelemnél is sokkal nagyobb arányú diadalt aratott, örömmámorban uszott az egész város. Az augusztus 9-ike aranybetűkkel kell, hogy szerepeljen az aradi magyarság emlékeztetőjében, mert ezen a napon mutatkozott meg teljes erejében, mire képes a magyarság, ha egységes, ha összefog és zárt sorokban követi azokat a férfiakat, akiket vezéréül választott. S a tegnapi győzelem s győzelmi ünneplés után elébe tárul Aradváros új tanácsának a munka korszaka, amely hivatott lesz a fejlődés és boldogulás útjára vinni ezt a várost, amelyben élünk és amelyet mindannyian szeretünk.

Az új tanácsra, amely nemsokára hivatalba lép, nagy munka vár. Ebben a munkájában, amely a város és lakosságának érdekét hivatott szolgálni, teljes támogatásra fog tallátni a felsőbb hatóságoknál, főképen pedig a kormány aradi képviselőjénél, Georgescu János prefektusnál, aki teljes befolyásával áll a város vezetésének háta mögött és mindenben segítségére lesz a nehéz munkában. Mert az új tanácsra váró munka valóban nehéz lesz. Csak szíjjel kell küssé Aradon nézni, összehasonlítást tenni valamelyik szomszédos várossal és rögtön látjuk, milyen hatalmas probléma vár megoldásra. Ma beszélgetést folytattunk erről Georgescu János prefektussal, aki a következőket mondotta:

— Amit eddig tettem, az mind Aradváros érdekében történt. A város autonómiát élvez és én a magam részéről — mint a kormány képviselője — csak figyelője voltam és vagyok az itt lezajló eseményeknek, amelyekbe csak akkor avatkoztam bele, amikor a város érdeke megkívánta azt. Most olyan tanács van Aradon, amely hű tükrö a város polgársága akaratának, egy olyan tanács, amely tud és akar is dolgozni városa érdekében. Most már nekem csupán annyi a tennivalóm, hogy minden öröm-

ből támogassam a munkáját és odabassak, hogy az évtizedekkel elmaradt Arad végre meg kezdje útját a fejlődés felé.

— Nagyon sok munka vár az új rezsimre. A külvárosok kövezése, a világítás, közlekedés megjavítása a külső területeken, a vízvezeték hálózat kibővítése, a közüzemiaság fokozottabb kifejlesztése, az autobuszközlekedés utam a villamosforgalom bevezetése és még számos más probléma, amely esztendő óta vár megoldásra és amelyet mind — valósággal gyorsvonat-tempóban — kell megoldani. És szilárd meggyőződéseim, hogy Aradváros polgársága nem fog csalódni azokban, akik képviselőjében a torony alatt helyet foglalnak.

— Ami az aradi magyarság szerepét illeti, arranézve csak dicsérő szavakat tudok mondani. Amióta Aradon éllek, meggyőződtem arról, hogy az itteni magyarság értékes elem és ezen meggyőződésemet azzal is kifejeztem, hogy a paktumot a Magyar Pártnal megkötöttem. Benne a magyarság mindig támogatóra talál, mert én többször bebizonyítottam, hogy nálam nem játszanak szerepet nemzetiségi vagy vallási körülmények, előttem mindenki egyformán ember volt. Ez az én felfogásom. Ami pedig Robu János dr.-t, Arad volt és leendő polgármesterét illeti, azt nem kell bemutatnom a város polgárságnak, mert hétszentség eddigi működése felelőssé tesz minden magyarázatot. Én csak legfeljebb a saját tapasztalatomat ismertethetem és ez pedig az, hogy együttműködésünk során többször meggyőződtem arról, hogy Robu János dr. szívének minden dobbanása Aradért szól és minden tettével s gondolatával városának javát szolgálja. A tanácstagokat sem kell külön bemutatnom, mindenki ismeri őket és hogy a város polgársága mennyire értékes személyüket, mindennél ékebben bizonyítja be a tegnapi, szép eredmény.

A nyilatkozathoz nincs mit hozzátenni, legfeljebb azt, hogy a tegnapi döntő győzelemről — még tegnap este — Georgescu János prefektus táviratilag értesítette a belügyminiszteriumot.

H I R E K.

Shaw Bernhard a nőknek prédikál.

Kijelenti, hogy a szegénység bűn, amely ellen küzdeni kell.

(London, augusztus 10.) George Bernhard Shaw voltaképp prédikátor, aki a színpadot is szószéknek tekinti, annak a szószéknek, melyre angol szokás szerint mindenki bárhol fölmehet s nappal-éjjel, teremben, vagy uccán, elmondhatja embertársainak a véleményét.

Ezuttal a nőkhöz fordul, katekizmuszerű vezérkönyvet ad ki, melyben pontokba foglalva, megrögzíti véleményét a társadalomról, az egyenlőségről s vázolja, hogy milyennek képzeletű ő az eszményi államot.

— A jövedelmet — amint minden értelmes gazdasszony észrevette — állandóan be kell osztani minden nap, minden reggel s addig kell osztogatni, míg két ember nem marad, a ki fölosztja egymás között. Az államháztartásban csak annyiban különböznek a vélemények e tekintetben, hogy milyen módon kell fölosztani, hogy mindenki megkapja a magáét. Szent Pál ezt mondotta: „Aki nem dolgozik, ne is egyék”. Shaw szerint Szent Pál lenézhetné a nőket és megfélemlengette a gyermekekről. A gyermekek nem dolgozhatnak és botrányosan molhóak. Ha nem táplálnák őket, rövidesen nem maradna élő ember a földön. Ez pedig nem lenne helyes.

— Azt is veszedelmes hiba hinnünk, hogy a mai elosztási alap mindig irányadó volt. A törvényeket állandóan változtatják a parlamentek, mert nincsenek velük megelégedve. Minden törvényváltoztatás arra irányul, hogy a pénzt valakinek a zsebéből kivesszék s másnak a zsebébe tegyék. Ez az értelme annak, hogy a politikusok egy része a törvények módosítását követeli, másik része pedig ellene szegül.

— Ha a szegénységet eltöröljük — akkor minden osztályt eltöröltünk. A szegénység bűn s az a nemzet, mely nem küzd ellene, vétkeesen hanyag, mert a szegénységet nem lehet úgy elszigetelni egy modern államban, mint Rómában a rabszolgákat. Ez megmérgezi a társadalmi viszonyokat, rengeteg költséget, szenvedést von maga után.

De milyen az eszményi állam, melyet Shaw képzel el? Erre is válaszol, még pedig a következőképen:

— Egyforma díjazás mindenkinek, aki dolgozik. Semmi kivételezés. Az állam ad munkát, az vigyáz a polgárra, születésétől kezdve, születőthónokat, iskolákat, kórházakat létesít s eltemeteti a polgárokat. Az állam állapítja meg az árakat, ennél fogva megszünteti a nyereszkesedést, az állam szabályozza a népesség számát s időről-időre megállapítja, hány fiúra és hány leányra van szükség. — Természetesen megtiltja a szesz italok árusítását, melyek a szegénység elkábítására szolgálnak. Ilyen államban nem volnának több kötelező előzetes oltások, mert ezek csak a betegségeket terjesztik (!). Aki nem dolgozik, azt mint tolvajt becsüknék. Az állam volna tulajdonosa az összes mozoknak és rádióknak.

Amint ebből a prédikációból kiderül, Shaw racionalizmusa már azt a határt surolja, melyet naivitásnak hívunk. Amit mond, tudományos szempontból majdnem gyermekes, de formája sokszor elmés.

Hogy miért fordul éppen a nőkhöz? Egy kritikusa, aki a könyvét úgy jellemzi, hogy „az iskolai jutalomkönyvek stílusához hasonlítható”, azt mondja, hogy azért beszél a nőkhöz, mert a férfiak már — nem hallgatják meg.

— Az éhség miatt szöktek meg a besszarábiai lepra-tábor betegel. Megirtuk, hogy a besszarábiai kargaancsi lepra-táborból több beteg megszökött. Mint a Dimineața értesült, a szerencsétlen bélpoklosok, akiket addig élelmeztek, valósággal az éhhalál elől menekültek el. A lap szerint a betegek jobb bánásmódja érdekében országos akciót indítanak.

Vizsgálati fogságba került a radnai vasuti raktár tolvaja.

Tömeges tolvajlásokat ismert be Cleuta, aki mindenütt raktárfőnöknek adta ki magát. — Éjnek idején követte el a fosztogatásokat. — Vallomása ellenére tovább nyomoznak esetleges bűntársai után.

(Arad, augusztus 10.) A radnai csendőrség ma délelőtt szállította be az aradi ügyészségre Cleuta Demeter radnai vasuti málházót, aki — mint az Aradi Közlöny teljes részletességgel megírta — hosszú hónapokon át dézmálgatta a radnai vasuti raktárban elhelyezett málházakat és podgyászokat. Cleutát az ügyészségen Niculțescu főügyész hallgatta ki. A málházó, aki különben állandóan vasuti raktárfőnöknek adta ki magát, az ügyészségen megismételte a csendőrségen tett töredelmes vallomását s a lopások és fosztogatások egész tömegét ismerte be, amelyeket — mint ismételtelen a leghatározottabban kijelentette — teljesen egyedül követett el, úgy hogy azok nagyrészeről még közvetlen hozzátartozói sem tudták.

Cleuta — mint az ügyészségen tett vallomásából kitűnik — rendszerint éjnek idején, vagy a déna reggeli órákban követte el a lopásokat, amikor nem kellett tartania attól, hogy valaki meglepi. Bezárkózott a raktárépületbe és az ott lévő szerszámokkal felfeszítette a különböző ládákat és bőröndöket, amelyeket tartalmát

— György görög exkirály ma átutazott Aradon. György görög exkirály ma reggel hat óra harminc perckor az Orient expresszel Aradra érkezett. Hivatalos fogadtatás nem volt, mert a hatóságok nem értesültek előzőleg a magas vendég érkezéséről. György király vonata husz percnyi várakozás után tovább robogott és az aradi állomáson való várakozás ideje alatt az udvari kocsik függőnyei le voltak eresztve. Késő este érkezett bucaresti-i jelentés szerint György görög király az Orient expresszel ma este a fővárosba érkezett.

— Chamberlain távozása végleges. Londonból jelentik: Megirtuk, hogy Chamberlain angol külügyminiszter zilált idegzetére való tekintettel, hosszabb szabadságra megy. Beavatott politikai körökben Chamberlain távozását véglegesnek mondják, ami az angol külügyminiszternek több politikai baklövésével áll kapcsolatban. Helyettese Cushtendun lord, aki valószínűleg Chamberlain utóda is lesz.

— A timisoarai magyar dalárda Hágában. A napokban vette kezdetét Hágában — mint már megirtuk — a nemzetközi énekverseny. Az összes hangversenyeket a hágai Koninklijke Zoologische Botanisch Genootschap termelben tartják és már eddig is páratlan érdeklődés nyilvánult meg az énekversenyek iránt. Mint most értesültünk, a hágai dalosversenyen a Temesvári Magyar Dalárda is részt vesz. A dalárda tagjai már el is utaztak Hollandiába, ahol különös szeretettel fogadták őket. A Temesvári Magyar Dalárda a holland himnuszon kívül a Rákos nimfájához című dalt is fogja énekelni, amelynek szövegét már lefordították holland nyelvre.

— Japánban halállal büntetik a kommunistákat. Londonból jelentik: Az angol lapok szerint Japánban drákói törvényeket hoztak a kommunisták ellen. Akire rábizonyul, hogy kommunista tevékenységet folytatott, halállal büntetik.

— Hálaadó istentiszteletek a Kellog-paktum aláírásának napján. Londonból jelentik: A canterburyi érsek augusztus 26-án és 27-ikén, a Kellog-paktum aláírásának napjain az összes templomokban hálaadó istentiszteleteket rendel el.

— Rejtélyes holttest a Marosban. Jelentették az aradi ügyészségen, hogy a Maros Nagylak határában egy oszlásnak indult nő holttestét vetette partra. — A lefolytatott csendőri nyomozás a holttestet Chicin Sofia 72 éves nagylaki asszony személyében agnoszkálta, aki már napokkal ezelőtt nyomtalanul eltűnt a községből és valószínűleg öngyilkosságot követett el. Az ügyészség elrendelte a boncolást, egyben pedig utasította a nagylaki csendőrséget, folytasson le nyomozást annak a megállapítására, hogy nem-e bűncselekmény történt, mert a holttesten több helyütt zúzódás nyoma látszik.

készítéskában apránként szállította el. Többször előfordult, hogy a podgyászt úgy amint volt, szállította el, mert a komplikáltabb szerkezetű zárat a raktárban nem állótt módjában felnyitni. Amikor aztán a lopások ügyében a csendőrség bevezette a nyomozást, Cleuta, tudván, hogy reá senki sem gyanakodik, úgy intézte a dolgokat, hogy a nyomozó hatóságok gyanúja egyik vagy másik vasuti munkásra terelődjön.

Cleuta kihallgatása több órán át tartott, úgy, hogy csak délután kísérték át a vizsgálóbíróra, ahol ismételt kihallgatása után Soțirescu vizsgálóbíró letartóztatási végzést hozott ellene és vizsgálati fogságba helyezte. Ezzel azonban természetesen még nem fejeződött be a nyomozás az ügyben, annál is inkább, mert a radnai csendőrségnek az a véleménye, hogy Cleutának feltételei vannak bűntársai is, akiket közrekerítése érdekében Barzava Miklós járásörmester teljes apparátussal tovább folytatja a nyomozást.

— Két autóbaleset Aradon. Könnyen végzetesé válható balesetet idézett elő ma délután az Oradea 501 jelzésű automobil, amely a Str. Horia (Széchenyi-ucca) sarkán elütött egy kerékpárost, aki az autó alá került. Szerencsére a gépkocsit sikerült idejekorán megállítani és a kerékpárosnak nem történt komolyabb baja. A baleset színhelyén nagy csődület támadt és az elősiető rendőr felírta a sofför nevét, noha megállapíthatólag a biciklin ülő tanonc okozta a balesetet. Az eljárás megindult. — A Ioan Kalvin-uccán szintén autóbaleset történt ma délután. Az Ar. 406 jelzésű autó elütötte Szirmai Antal magántisztviselőt, aki az ut közepén haladt és nem hallotta az autó túlközlését. Az autó vezetője igazolta, hogy kellő időben jelzett és fékezett, de a frissen öntözött uton a lefogott kerekek tovább csuszak. A balesetet előidéző autó vezetője a tisztviselőt bevitte a kórházba, ahol könnyű sérüléseit bekötözték. Az eljárás megindult.

— Egy erélyes nő ma botrányt rendezett az aradi rendőrségen. Ma délelőtt érdekes jelenet játszódott le az aradi államrendőrségen. Valami kisebb bűncselekmény miatt a rendőrség előállította Stoica Rudolfot, akit egy zárkába helyeztek el. A délelőtt folyamán megjelent a rendőrségen a lezárt ember felesége és erélyes hangon követelte, hogy engedjék őt férjéhez, akinek fontos dolgokat akar mondani. A rendőrségi nyomozás érdeke úgy kívánta, hogy ne teljesítsék az asszony kérését, mert talán éppen azok a fontos dolgok, amit férjének akart mondani, akadályozták volna a nyomozás sikerét. Stoicánéval azonban nem lehetett ezt megértetni és amikor megtudta, hogy nem beszélhet férjével, erélyes hangon követelődni kezdett, majd támadólag lépett fel a rendőrtisztval szemben. Az ideges, lármázó asszonyt nem sikerült lecsendesíteni, sőt ingerültsége annyira fokozódott, hogy súlyos sértésekkel illette a rendőrség intézményét. A dühöngő asszonyt ezután leszállították a rendőrségi zárkákhoz és ott egy cellában helyezték el. Stoica Rudolfné ellen hatóság elleni erőszak címén indult meg az eljárás.

— Elengedték Keresztes világbajnok boltbérét. Budapestről jelentik: A tegnap hazaérkezett Keresztes Lajos világbajnok legsúlyosabb gondja az volt, hogy boltbér tartozását kifizesse. Amikor Vass József népjóléti miniszter Keresztes Lajos helyzetéről értesült, rögtön intézkedett aziránt, hogy a boltbért elengedjék neki.

— Löwenstein hagyatéka: nyolcmillió font. Londonból jelentik: Az Evening News értesülése szerint Löwenstein Artur nyolcmillió font sterlinget hagyott hátra, amelynek fele özvegyét, másik fele fiát illeti meg. A lap szerint Löwenstein az öngyilkossága előtti három hét alatt 12 millió fontot vesztett.

— Strausz István magyar képviselő súlyos beteg. Budapestről jelentik: Strausz István képviselő, a Legfelsőbb Állami Számvevőség volt elnöke, ma vérmérgezésben és trombózisban súlyosan megbetegedett. Állapota válságos.

— Borzalmas robbanás egy budapesti fűszerüzletben. Budapestről jelentik: Az óbudai Flórián-tér egyik fűszerüzletében felrobbant egy benzinhordó, amitől a ház meggyulladt. A detonáció oly erős volt, hogy az üzletben levőket földhöz vágta. A hordó szétrepülő darabjai több uccai járókelőt megsebesítettek. Az üzletben hatan verberborultan kerültek el, akiket a mentők súlyos állapotban szállítottak el a Margit-kórházba. A kivonult tűzoltók lokalizálták a tüzet, a rendőrség pedig megindította a nyomozást. A robbanás okát eddig nem sikerült megállapítani.

— Házasságok. Damjanov Irénke és Bartha István egybekelési ünnepélye ma délután fél 8 órakor lesz a református templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Somogyi Andor és Hoffmann Olga házasságot kötöttek.

— Csányi Mátyas, Nádassy Magda és Bodnár Klári szerepelnek az Ujságíró Klub ma esti műsorán. Ma, szombaton este tíz órai kezdettel ismét műsoros estélyt tart az Ujságíró Klub, amelynek kitűnően összeválogatott műsora nagy szenzációnak ígérkezik. Csányi Mátyas, az aradi színház közkedvelt, nagy tudású karmestere ez alkalommal mint szerző lép a klub közönsége elé. Csányi Mátyas zenészi működésének igen jelentős etappjai vannak, amennyiben különböző külföldi orchesterek adták elő nagy siker mellett szerzeményeit. A kiváló zenész Jókai Mór „Aranyember” című regényéből felépített operalibrettó megzenésítésével most készült el és annak előjátékát fogja bemutatni a klub tagjainak. — Nádassy Magda, az előnyösen ismert gyermekprimadonna táncokkal, énekszámokkal és szavallatokkal fogja szórakoztatni a közönséget, ezután a jelentősebb budapesti kabaréművészeket fogja utánozni. Külön eseménye lesz az estélynek Bodnár Klári, aki dr. Szelle Károly zongorakísérete mellett több dalt fog énekelni.

— Házasság és házassági jubileum. Kaufmann Árpád (Siria) és Cziegler Olga (Halmagi) f. hó 12-én d. u. 4 órakor tartják Halmagiun az izr. templomban esküvőjüket. Ugyanaznap ünneplik Cziegler Gyula és neje házasságuk 25 éves jubileumát.

— Négy száz méteres fémtorony épül Barcelonában. Barcelonából jelentik: A készülő világkiállítás alkalmával azt tervezik, hogy négy száz méteres tornyot emelnek, amely hét emelettel bír. Az első három emeleten szállodát rendeznek be, a negyediken színház, az ötödiken múzeum és a hatodikon könyvtár, míg a hetedikén rádiótelefonállomás lesz. A torony teljesen fémből készül és súlyát 12 millió kilogrammra kontemplálják.

— Drouhin pilóta meghalt. Párisból jelentik: Jelentették, hogy Drouhin pilóta egy próbarepülés alkalmával lezuhant és súlyosan megsebesült. A pilóta ma reggelt meghalt sérüléseiben.

— A nyugdíjasok ügyelmébe. Az egyesület vezetősége e hó tizenkettedikén, vasárnap délelőtt 10 órakor választmányi ülést tart az egyesületi helyiségben. Kérjük a választmányi tagokat, hogy az ülésen teljes számban, pontosan jelenjenek meg. A tárgysorozat főbb pontjai a következők: A régenstanáshoz intézendő emlékirat. Kérelem arra nézve, hogy a nyugdíj egységesítése és a nyugdíjtörvény revíziója foglaltassék a parlamentet megnyitó trónbeszédbe. Az esküt nem tett tisztviselőknél huszas bizottsága ugyancsak tizenkettedikén, vasárnap délután öt órakor az egyesület helyiségében jelenjen meg. Az állomáson fizetett nyugdíjasok illetményeinek kifizetését legközelebb meghirdetjük. Özv. Oláh Lászlóné ötezerháromszázhusz lej nyugdíját a pecicai állomáson vegye fel. Az elnökség.

— Lippafüreden 5400 lejbe kerül egy egész havi nyaralás, illetve 180 lej naponta szoba, fürdő és étkezés, mely áll reggeli: kávé vagy tea, délből: leves, főzelék, sült és tészta, délutáni uzsona: kávé vagy tea, este: paprikás, főzelék, vagy sült. A gyönyörű fekvésű fürdőhely az idén különös nagy látogatottságnak örvend. Ásványgyógyforrásai: isteni áldással bírnak a szenvedő emberiség számára.

— Meghívó. Az AMTE f. hó 12-én d. e. 9 órakor a városháza kistermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Büféberlet. 2. Tribünépítés. A tagok szíves megjelenését kéri. — Elnökség.

Calles elnök gyilkoltatta meg Obregont.

Szabadlábba helyezték a felbujtással vádolt tizen négy apácát. A Vatikán lapja leleplezi a merénylet előzményeit.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A mexikói jelentések szerint az Obregon gyilkosának felbujtásával vádolt 14 apácát szabadlábba helyezték. Előzetesen nyilatkozatot irattak velük alá, amelyben elismerik az új egyháztörvényeket.

A római jelentések szerint a Vatikán hivatalos sajtóorgánuma, az „Osservatore Romano” hosszú cikkben foglalkozik Obregon meggyilkolásával. Fölsorol egy egész csomó adatot, amelyek a mexikói elnök meggyilkolásának körülményeire vonatkoznak s nyomatékosan kijelenti, hogy az Obregon elleni összeesküvés terve Calles elnöktől, vagy legalább is az ő bizalmi embereitől ered.

Calles és hívei megpróbálták a katolikusokra terelni a gyanút, hogy ezáltal maguknak alibit szerezzenek, de nem sikerült nekik.

Az „Osservatore Romano” kifejti, hogy Obregon politikai ellenfelei, miután politikai agitációval nem tudták megakadályozni azt, hogy a tábornok kerüljön az elnöki székbe, orvul. fegyverrel vívták ki győzelmüket. Az Obregon-ellenes párt vezetői azonban a kormány tagjai s így óvat-

— Orvoskirándulás Párisba. A Timisoarán megjelenő „Praxis medic”, magyar orvosi szaklap szerkesztőségé szeptember hónapban kirándulást szervez Párisba. Utvonai: Budapest, Wien, Zürich, Páris. A programban a párisi nevezetességek megtekintésén kívül kirándulások (Versailles, Trianon, Fontainebleau, St. Cloud, Sévres, Vincennes, Malmaison, St. Germain) is fel vannak véve. A 16 napos utazás összköltsége a román határtól a román határig (utazási jegy, szállodalakás és ellátás, belépőjegyek, kirándulások, borjaválók, stb.) 10.000 lej és a vízumköltségek. Korlátolt számban nem orvosok is jelentkezhetnek a „Praxis medic” szerkesztőségénél. Magyar rendezés, magyar vezetés.

— Lapunk Budapesten állandóan olvasható az Abbázia kávéházban. Oktogon-tér, Andrássy-ut 49.

— Gyerekek, akik oroszlanokkal és tigrissekkel játszanak. Az egész művelt világ egy világhírű angol professzor szenzációs találmányáról beszél: Stringer dr. felfalálta a szérumot, amelynek segítségével a legvadabb bestiakat is meg lehet szelidíteni. Az elegáns londoni hölgy kutyá helyett oroszlant vezet pórázon és tigrist ültet maga mellé autójába. A Színházi Élet ezentul minden héten a háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmellékleteken kívül, teljes regényt is ad mellékletül. Az amszterdami olimpiász legújabb eseményeiről érdekes beszámolót közöl Ince Sándor népszerű hetilapja, amely a regényen, szindarabon és kottán kívül több novellát és tárcát közöl. Ara 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet-körút 29.

— Javult terméseredmények országszerte.

Az aratási munkálatok Romániában mindenütt folyamatban vannak. A terméseredmények azokon a vidékeken, ahol szuperfoszfáttal trágyázták, várakozáson felül sikerültek, így a Bánátság és Bukovinában, ahol a gazdák rendszeresen alkalmazták a szuperfoszfátot, az őszi vetéseredmények katasztrális holdankint 1600—2200 kg. között vannak (hektáronként 3200—4400 kg.) E szép eredmények arra vezethetők vissza, hogy szuperfoszfáttal trágyázták, mely az egyedüli trágyaszer, mely vízben oldható foszforsavat tartalmaz és azt a növény táplálékként azonnal felszívhatja, fejlődésre felhasználhatja, amellyel a gyökerek megerősödve, mélyebben hatolnak a földbe s így a növényzet jobban ellenáll az időjárás viszontagságainak. Ott, ahol nem alkalmaztak vízben oldható foszfortrágyát (szuperfoszfátot) a terméseredmények is jóval kisebbek voltak.

RÁDIO-MŰSOR. Szombat, augusztus 11. Wien: Graz: (Romániai idő) 20.45. Operaelőadás. — Berlin: 23.30. Táncczene. — Boroszló: 17. Hangverseny. — Frankfurt a. M.: 21.30. Hangverseny. — Leipzig: 23.30. Szórakoztató zene. — Milánó: 24. Táncczene. — München: 21.30. Dalok. — Nápoly: 21.50. Könnyű zene. — Pozsony: 23.35. Hangverseny. — Prága: 22.10. Hangverseny. — Róma: 22. Operaelőadás. — Stuttgart: 16.30. Optrarészletek. — Zágráb: 21.35. Kvartett. — Budapest: 10.30., 13. és 16. Hírek, közgazdaság. 18.45. Kamarazene. 20.45. Vigjáték. 23. Cigányzene.

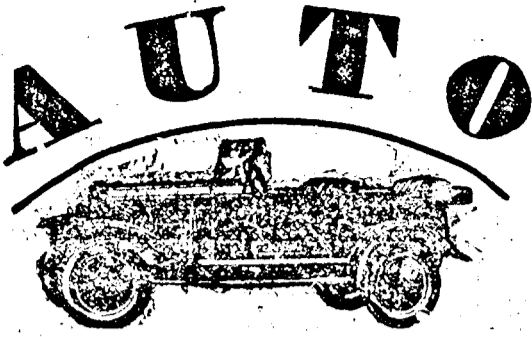
tosan kellett eljárni, ezért készítettek el előre alibijüket.

Treio és Costros, a munkáspárt vezetői kaptak megbízást az összeesküvés előkészítésére. A fébolond José de Leon Toreit azért szemelték ki a tett elkövetésére, mert a szerencsétlen összeesküvésben állott a katolikusokkal. Ugy rendezték a dolgot, hogy a gyilkost a merénylet előtt összehozták egy zárdafőnöknővel, aki beszélgetésük során kijelentette, hogy az egyháznak addig nem lesz nyugalma, amíg Obregon vagy Calles kezében van a hatalom. Ezt a nyilatkozatot használták fel azután arra, hogy a katolikusokat belekeverjék a merényletbe. Toreit becsempésztek a bankettra és Obregon testét tízenhárom golyó járta át, ami világos, hogy egy embertől nem jöhetett. Toreit kívül minden biztonnyal más is lött a tábornokra. Le is tartóztattak egy Escapulario nevű tisztet, de a hadügyminiszterium közbelépett és Escapulario nevét többé nem említették a gyilkossággal kapcsolatban.

Az aradi Ujságíróklub hirlaptára.

(Arad, augusztus 10.) Két, négy méter hosszú asztal rajta a napilapok és folyóiratok tömkelege. Angol, francia, román, német, magyar, olasz lapcímek, a borítéklapok képrázatos szimpompája: mindez egy halomban az aradi Ujságíróklub főszervezettségét dícséri, amelynek tagjai naponta valóságos kis táborként gyűlnek egybe a klub pompás, hatalmas olvasótermében s a süppedő fotelok felől zizegve mesélik London, Páris, Bucuresti, Berlin, Bécs, Budapest, Róma híreit a fehér és sötétzöld ujságlapok. Az Ujságíróklub mára már az összes bel- és külföldi sajtótermékekkel kedveskedhetik tagjainak s most rendezik a hatalmas könyvtárat is ahova főleg világhíres írók műveit sorozták be. Az alábbiakban felsoroljuk mándazokat a sajtótermékeket, amelyek az aradi Ujságíróklubban állandóan olvashatók:

Román napilapok: Viitorul Dreptatea, Adeverul, Dimineata, Lupta, Argus, Cuvantul, Curentul, Universal, Patria. Magyar napilapok: Esti Kurir, Magyar Hírlap, Aradi Közlöny, Erdélyi Hírlap, Aradi Friss Ujság, Aradi Ujság, Keleti Ujság, Ellenész, Mai Világ, Uj Kelet, Brassói Lapok, Dél Hírlap, Temesvári Hírlap, Nagyvárad, Nagyvárad Esti Ujság, Mai Nap, Nemzeti Sport, Maros, Reggel (Pozsony). Német napilapok: Banater Deutsche Zeitung, Berliner Ztg. am Mittag, Berliner Tageblatt, Hamburger Fremdenblatt, Münchener Neueste Nachrichten, Morgenspost, Neue Freie Presse, Neues Wiener Journal, Prager Presse, Siebenbürgisches Deutsches Tagblatt, Temesvarer Zeitung, Der Tag, Leipziger Neueste Nachrichten. Angol napilapok: Times, Daily Chronicle. Francia napilapok: L'Information, Le Figaro, Action Française, L'Independance Roumaine. Olasz lapok: La Tribuna, Popolo d'Italia, Lavoro d'Italia. Román hetilapok és folyóiratok: Voimta Poporului, Romanul, Tribuna Noua, Realitatea, Tara Noastra, Gandirea. Magyar képes hetilapok és folyóiratok: Consum, Krassószörényi Lapok, Nyugat, Erdélyi Élet, Tolnai Világlapja, Színházi Élet, Ellenőr, Hétfői Hírlap, Keresztény Ujság, Magyar Kisebbség, A Toll, Magyar Rádióújság. Német folyóiratok: Automobilwelt, Automagazin, Die Bühne, Berliner Illustrierte Zeitung, Deutsche Frauenzeitung, Deutsche Exporthandel, Die Dame, Das Echo, Leipziger Illustrierte Zeitung, Interessante Blatt, Das Kleine Magazin, Illustrierte Kriminalzeitung, Die Litterarische Welt, Das Magazin, Sport im Bild, Sinne und Seele, Uhu, Filmzeitung, Technische Rundschau, Ulk, Die Weltspiegel, Hof, Haus, Garten, Bz. am Sportbilder, Die Woche, Vogue, A. S. A., Die Börse, Deutsche Kunst und Decoration, Die Weltinsel. Angol folyóiratok: London Opinion, The Grand Magazin. Francia folyóiratok: L'illustration, Je sais tout.

Az autóbalesetek okai.

Ne bravuroskodjunk! — Por az országuton. — Szekerek álmos gazdái. — A különböző defektok.

A Simánd község közelében történt autószerencsétlenség, amely meggyeszte érdeklődést keltett, aktuálisá teszi, hogy foglalkozunk azokkal az okokkal és körülményekkel, amik autóbaleseteket szoktak előidézni. Kétségtelen, hogy a legtöbb autókatasztrófát a gyors hajtás okozza. A legtöbb autóvezetőben, ha azt látja, hogy előtte egy másik gépkocsi halad az országuton, felébred a sportszenvedély, a versenyzési vágy és minden igyekezetével azon van, hogy az előtte haladó autót megelőzze. Ilyenkor aztán gyakran 80-90 kilométeres sebességgel hajt bele abba a porfelhőbe, amit az elől futó gépkocsi ver fel. Ez a por pedig a legnagyobb ellensége az autóvezetőnek. Nincs az a londoni köd, amely sűrűbb lenne. A soffőr gyakran egy méternyire sem lát, a kocsi vágat és anélkül, hogy észrevehetné, nekimehet az előtte haladó autónak, amelyet meg akart előzni, vagy neki megy egy kilométerkönek, kavicsfalomnak, szembejövő szekérnek és kész a legnagyobb szerencsétlenség. Épp ezért tanácsos a poros országuton megfékezni a sportszenvedélyt és ha porfelhőbe kerül a kocsi, legjobb megállni mindaddig, amíg a por el nem ül.

Az ilyen előzéseknél, mint az a simándi autószerencsétlenségénél is történt, szokott a leggyakrabban előfordulni a kormánydefekt, illetve törés, amelynek különféle válfajai vannak. A kormánytörés általában nem szokott tulveszélyes következményekkel járni, mert a soffőrnek, hacsak nem rohan igen nagy sebességgel az autó, van ideje lefékezni a kocsit, sőt gyakran előfordul az is, hogy a törés következtében befeje hajló kerekek maguk állítják meg a gépet. A legveszedelmesebb az összes balesetek között az első kerék u. n. durchdefektje, amikor valamelyik első kerék külső pneumatikáját valamilyen éles tárgy egészen keresztülvágja, úgy, hogy a kocsi hirtelen lesüllyed, arra az oldalra, ahol a defektus történt és a kerékgummiból kijött a levegő. Ez rendszerint a kocsi felborulását vonja maga után és gyakran okoz halálos szerencsétlenséget. Gyakori eset a kerékleválás, amely a csavarok meglazulása folytán áll elő, ami viszont a rossz uton való gyors hajtás következménye. Az autó felületés gondozása idézi elő a motorrobbanást, amelynek közvetlen oka a helytelen szelepbeállítás, vagy a szelep kiégése. Egy ilyen motorrobbanás rendszerint a vezető súlyos sérülését, sőt halálát is okozza. A zökkenőn át való gyors hajtás idézi elő a tengely-, vagy a rugótörést, azonban ebből ritkán támad nagyobb szerencsétlenség.

Vannak más külső körülmények is, amelyek autószerencsétlenséget idézhetnek elő. Az itteni országutakon éjszaka kivilágítatlanul haladnak a szekerek, ami már számos összeütkezést idézett elő. Gyakori az is, hogy az ilyen szekereken alszik a kocsis és csak a közelbe ért autó tüllkölése riasztja fel. Ilyenkor aztán félálomban rángatja ide-oda lovait, úgy, hogy művészeknek kell annak a soffőrnek lennie, aki el tud mellette minden baj nélkül haladni.

Nagyon megbosszulja magát a bravuroskodás, amely még a kitünő olasz és francia autóutakon is veszélyes dolog. Hát még itt nálunk, ahol a rossz utakon minden tíz lépésre veszedelem leselkedik az autóra. A soffőrnek nem szabad se rövid-, se hosszulatónak lenni és főleg nem szabad innia. A falvakon való áthajtásnál vigyázni kell, ha állatok kerülnek az uttestre. A szarvasmarhák és a disznók igen flegmatikusak és nem nagyon térnek ki a gépkocsinak. Ha csorda közelébe kerül a kocsi,

Soffőrvirtuskodás volt az arad—temesvári uton történt rémhistoria.

Hogyan lett néhány jokodvü fiatalember bravuroskodásából automobilos banditatamadás. Egy szétpattant szenzáció-buborék.

(Arad, augusztus 10.) Két fiatalember jelent meg a szerkesztőségben és így mutatkozott be:

— Mi vagyunk a vingai automobilos rablók.

Megírták a lapok néhány nap előtt, hogy a temesvári Bega-malom autóját Vinga község határában több fiatalember, akik autón voltak, megtámadta. A rendőrség és a csendőrség megindította a nyomozást, közben magunk is információhoz hozzátéve a fiatalemberek által közlötöket, megállapíthatjuk, hogy az egész amerikai autóbánditaskodás egyszerű soffőrvirtuskodássá, tragikomédiává zsugorodik össze.

A 260. számú autón, amely Dermendzsín József vingai lakos tulajdona, néhány fiatalemberrel Németságra volt indulóban Vingáról. A kocsin Dermendzsín Józsefen kívül Szumega Ede, Hinzmann József, Balogh István, Tóth István, Györky József és Rozillkov Flórián voltak. Még nem indultak el, amikor Vingára érkezett Aradról a 490. számú Daimler-kocsi, amely a Bega-malom tulajdona és amelyen Bakos György és Koos Nándor soffőrök ültek. Ezek betértek a vingai nagykorcsmába, ott boroztak, majd mikor tovább akartak menni és Dermendzsinek autója mellett elhaladtak, büszkén kiáltottak rájuk:

— Féltre a tragacsal!

Ezzel a hatalmas automobil eléjük került és mindvégig előlük is igyekezett maradni. Nagy port kavart fel és cikk-cakokban járt, nehogy azok megelőzhessék és a portengerből szabaduljanak. Dermendzsinek ekkor leka-

legjobb megvárni, míg az állatok levonulnak az utról. A sorompóknál és a kanyarulatoknál a legnagyobb óvatossággal kell eljárni. A jó soffőr, ha kanyarba ér, teljesen lelassít.

Természetes, hogy mindezek az esetek nem igen fordulnak elő, ha a kocsit tapasztalt soffőr vezeti. Az autón ülők élete az autóvezető kezében van, és ezért minden elméleti óvatosságnál többet ér — egy jó soffőr.

Nolcezer kilométer Chevrolet-autón. 8000 kilométeres saharai utjáról tegnap érkezett Párisba a Boschman-házaspár. Visszaérkezésük tiszteletére a portemalloi Gillet nevű vendéglőben bankettet rendeztek barátaik és tisztelőik. A Chevrolet-kocsi, amelyben Boschman és Boschmanné, a Szaharát átszelték, porfödten és iszappal fődve érkezett a vendéglő bejáratához, ahol a kíváncsiak nagy tömege fogta körül a sivatag utazóit. A kocsi egyszerű szeriagyártmány, hatalmas lánc nélküli pneukkal ellátva. Ez év januárjában indultak utnak és most fejezték be 8000 kilométeres turájukat minden baleset és defektus nélkül. A Boschman-házaspár a belga Kongóig akart Chevroletján előrehatolni, de a Szahara átszélése után Boschman beteg lett s így határozta el, hogy visszatérnek. Boschmanéknak eltökélt szándékuk, hogy ez utat ez évben megisméttik. Boschman meg van győződve afelől, hogy a Szahara autók részére néhány év múlva ép oly alkalmas terület lesz mint Európa. A franciáknak a Szahara e messzi magányos homoksivatagában végzett munkájáról Boschman nagy elismeréssel nyilatkozik. Jelentésében megemlíti, hogy a sivatagban számos kintűnően felszerelt állomás várja az utasokat, úgy, hogy a Szaharán való átkelés ma már nem a misztikus kockázatok, hanem inkább egy kellemes kirándulás képét nyújtja.

Szókimondó figyelmeztető táblák. A belgiumi eupeni járás lakosai általános ismeretek jó humorokról. Ezidő szerint az uti táblák felirataiban élük ki ezt a tulajdonságukat. El Eupen környékén, automobilisták részére elhelyezett országuti táblákon ilyenek olvashatók: „Nyak- és lábörés”, „Csinálj végrendeletet!”, „Autótemető”, „Tengelyörések”, „Kacsafürdőhelyek”, „Államsegély autójavitók részére”, „Gránátlukak”, „Leendő anyák részére tilos”. „Automobiltánchelvek”. Ezek

nyarodtak egy mellékutra és sikeresül megelőznők a 490-est, azonban nem haladhattak előtte sokáig, mert ez újra eléjük került és megisméttelte az előbbi játékot. Németság község előtt a 260-as autónak sikerült újra megelőzni egy oldaluton a temesvári nagy kocsit. A községben azután elébe állottak és felszólították a két soffőrt, hogy menjenek velük a csendőrségre. Bakos György azonban a felszólításnak nem akart eleget tenni, hanem tovább száldult. Dermendzsín József akkor fel akarta tartóztatni a temesvári autót, hogy rákényszerítse a csendőrségre való jövetelre. Ugy lát-szik azonban Bakosnak ehhez nem volt kedve és a kocsija hágsóján álló Dermendzsint is magával vitte vagy háromszáz lépésnyire, ahol aztán leugrott.

A vingai kirándulók szerint az mind Bakos és Koos fantáziájában született, hogy erőszakoskodtak velük, hogy az autójukat az árokba akarták vinni és főleg, hogy bicskével fenyegették volna őket. Az egész rémhistoria úgy keltkezett, hogy Bakos soffőrvirtust akart produkálni és jökedvében arra akarta kényszeríteni a másik autót, hogy nyelje a port, amelyet az ő kocsija felkavart. A vingai fiatalemberek előadásukat irásba foglalták és azt is írták valamennyien. A hatóságok szintén szintén beszüntették ebben az ügyben a nyomozást, mert kiderült, hogy senki nem akart rabolni, gyilkolni. Az egyik részről virtuskodtak, a másik részről pedig nem hagyták magukat. Ennyi az egész. Így aztán a nagy szenzáció szétpattant, mint valami szappanbuborék.

a feliratok teljesen jogosultak, mert az eupeni utak szörnyű állapotban vannak. Az emiatt tett panaszok teljesen eredménytelenek maradtak, a hatóságok rá sem hederítettek. Erre aztán az eupeni automobilklub nem talált más módot, minthogy ilyen vicces táblákkal figurázta ki az állapotokat.

Forgalmi felügyelet autóról. Cleveland amerikai városban különösen élénk az autóforgalom. Hogy a forgalom erős sodrán urra legyen, a rendőrség két nevezetes intézkedést tett. Egyrészt a kocsisokat és automobilvezetőket hivatalos részről tanítják ki a forgalmi rendre, másrészt pedig u. n. közlekedési autók helyezett forgalomba. Ezek az autók hangszórával vannak felszerelve s arra szolgál, hogy ezekről azokat a gyalogosokat, vagy járművezetőket, akik szabályellenes magatartást tanúsítanak, vagy magukat és másokat veszélybe sodornak, ezekről az autókról figyelmeztetik és pedig az előírás szerint „komoly és szigorú módon”. Ez az intézkedés eddig állítólag jól bevált, amin annál inkább csodálkozunk, mert nézetünk szerint sok szórakozott ember teljesen elveszti a fejét, ha az ucca közepén egy hangszóró dörgedelmes módon rászólt.

Az autó Szovjetországban. Újabb adatok szerint Oroszországban mindössze mintegy 12.000 automobil van forgalomban. Ezek közül körülbelül csak 600 van magánemberek birtokában. Oroszországban csak egész jelentéktelen automobilgyárak vannak. A legnagyobb gyár is legjobb esetben csak 500 autót tud évente szállítani. Tervbe van véve egy nagy gyár építése, amely évente 10-12 ezer autót gyárt. Hogy az autóforgalom jobban kifejlődjön, annak a jó utnak hiánya is nagymértékben oka. Az autóforgalom legkiterjedtebb Moszkvában, ahol mintegy 120 (!) bérautó közlekedik s körülbelül ugyanannyi magánautó. Az autobusforgalom azonban aránylag jól van szervezve, 17 utvonalon 163 autobus közlekedik.

A trieszi kilométerversenyen, amelyet nemrégiben futottak repülőstarttal, az abszolút győzelmet Pieranzi Gusmano (Chrysler) szerezte, aki turakocsiján a versenykocsikat is megelőzve 109 kilométeres átlagos sebességgel a nap leggyorsabb idejét érte el.

Uj autót a Balaton mentén. A balatonfüred—tihanyi pompás autót, amely teljesen a Balaton partján vezet a nagy balatoni fürdőhelytől a tihanyi kompállomásig, augusztus 5-én nyitották meg. Az új uton legfeljebb 40 kilométeres sebességgel lehet hajtani.

Hogyan érhetünk el nagyobb motorteljesítményt? A motorerősség fokozásának módjai a következők: 1. A fordulatszám fokozása. 2. A volumetrikus hatások fokozása. 3. A kompresszió-arány növelése. 4. A thermikus hatások növelése és végül a mechanikai hatások növelése. A fordulatszám emelkedését úgy lehet elérni, ha a gyártásnál nagy figyelmet fordítanak az összes mozgó alkatrészek kiegyensúlyozására és jobb anyagokat kell használni különösen a szeleprugók előállításánál. A fordulatszám növelésével sok anyagot lehet megtakarítani. A kopogásmentes tüzelőanyagok alkalmazása által lehet elérni a motorok kompressziójának növekedését. A mechanikai határfokot pedig a csapágyazás tökéletesítése és a kenőolaj gondos szűrése által lehet növelni.

Nagy áresés az amerikai piacon — használt autókban. Az amerikai automobilipar olcsó ára következtében a használt kocsik ára évről-évre nagyobb mértékben esik. Különösen feltűnő az áresés nagysága az utolsó évben, mely élelken illusztrálja az ipar nagy fejlődését. Míg 1923-ban 54 % és 1927-ben 48 %, addig ez évben már csak a bolti ár 38 %-áért voltak eladhatók a legfeljebb egy évig használt kitűnő állapotban levő autók. Két-három évi használat után már a bolti ár 20—25 %-áért a legjobb kocsik kaphatók. Az áresés főoka jellegzetesen amerikai. Az amerikaiak a legújabb modelleket akarják használni és ezért autójukat egy-két évi használat után mindenáron eladják.

A fogyókúra — halálos betegség.

A divat a modern nők legnagyobb szenvedése. Az esztelen fogyókúra romboló hatása a szervezetre.

(Arad, augusztus 10.) Kétségtelen, hogy a sokat hirdetett fogyókúra, melyet vagy túlzott mozgás, vagy esztelen koplalás, illetve biztosan ható fogyószerek által hajt végre a modern hölgy, rövid időn belül csontvázra fogyasztja ugyan le, de ugyanakkor menthetetlenül elfonnyad, mint a virág. Bőre ráncos lesz, arckifejezés fáradt és öreg, mindezen kívül pedig egy korán elhervadt vén asszony benyomását fogja kelteni.

A hölgyek számára, úgy látszik, nem fontos ez a körülmény, hogy az oktalan fogyókúra vérszegénységet, tüdővérszt, krónikus gyomorbeteg, valamint egyéb szervi bajokat is idézhetnek elő. De arra talán egyikük se gondol, hogy az ilyen és hasonló fogyókúrák sok esetben halálos veszedelmet, magát a halált is jelentenek.

Nehezen megállapítható, hogy a divat szabályai szerint a bubifejet, vagy a fiús alakot illeti-e meg az elsőbbség? Az időpontot tekintve, ez a két divatjelenség szoros összefüggésben áll egymással, annak ellenére, hogy közülük csak egyet ítélik végleg az orvostudomány, mert az a modern kor legnagyobb tévedése és olyan veszedelem, amely aláássa s

tönkreteszi a nők egészségét. Számítalan halálesetet, a bajok és betegségek egész sorát idézte már elő a fiús alak divatörülete. Mintegy nyolcesztendő óta a mai napig kordülönbség nélkül dühös és kétségbeesett küzdelmet folytat a modern nő a testsúlya ellen, csakis azért, hogy ne legyen kénytelen fűzöt viselni és hogy az egyenes vonalú ruhákba öltözhessen, anélkül, hogy testének formáiból bármi is észrevehető legyen.

Hogy ez mennyire sikerült nekik, az már nyilvánvaló, s azt bárki könnyen megállapíthatja.

A kényszerzubbonyoszerű fűző viseletének mellőzése egészségügyi szempontból semmi esetre sem volt helytelen, de az esztelen fogyókúra előidézése következtében beláthatatlanul káros hatást gyakorolt az egész női nemre.

— Fentem B. Turck dr., az ismertnevű biológus, a csikágói egyetem tanára megállapította, hogy az éhezé szervezete a borszövetekből meríti a fenmaradáshoz szükséges élelmet. Ha egy emberi vagy egy állati testet kényszerű koplalásra ítélik, az igénybe veszi a borszövetek és sejtek tápláló anyagát. Ha pedig ez az eset bekövetkezik — mondta

A TOKELETES PATKÁNY ESZÉGER

IRTO SZER

Katópa

Egy óráig ki-
tartja há-
zából az ösz-
szes patká-
nyokat és
egereket !!!

KAPHATÓ
gyógyszertá-
rakban és dro-
gueriákban !!
ÁRA 115 Ft

Chemoren Institut GmbH, Buda-Nagy

Turck tanár erre vonatkozó nyilatkozatában — akkor a vérben egy Zytost nevű mérgek képződik, amelyet a sejtek termelnek ki magukból és amely vesebántalmakat, gyomorbeteg és a szervezet teljes leromlását idézi elő. — Turck tanár érdekes kísérleteket folytatott Zytost-injekciókkal és megállapította, hogy egy alig négyhónapos macskakölyök egyszeri Zytost-injekció után a legrovidebb idő alatt végegyengülésben elpusztult.

Doktor.

LEGUJABB.

Czárán István nyugalmazott főügyész meghalt.

Budapestről jelentik: Lapzártakor érkezett távirati értesítés szerint seprősi Czárán István nyugalmazott főügyész, ma 82 éves korában, Budapesten, a Vörös Kereszt-kórházban meghalt. Az elhunyt az aradmegyei Seprősön született és oszlopos tagja

volt a régi magyar jogásznemzedéknek. Nagy érdemeket szerzett annak idején a bűnvádi perrendtartás bevezetése körül. Alapítója volt az Országos Kaszinónak és ismert, köztisztelőben álló alakja Budapest előkelő társadalmának.

KÖZGAZDASÁG.

Az Ugir akciója az adóbehajtási törvény ellen

Görög és lengyel nagyiparosok érkeznek Romániába.

Bucuresti. Az Ugir választmánya tegnap este tartott ülésén határozati javaslatot fogadott el, amelyben örömmel veszi tudomásul a kormány által tervezett stabilizációt, amely a gazdasági helyzetet jelentékeny mértékben lesz hivatva megkönnyíteni. Az ülés folyamán Petea cluj-i kiüldött kérte, hogy az Ugir indítson akciót az adóbehajtási törvény 24-ik szakaszának megváltoztatása végett oly értelemben, hogy az államnak ne legyen elsőbbségi joga egy ingatlan elárverezésénél, csak ama adók érvényesítésére, amelyek

közvetlenül az illető ingatlant terhelik és nem régebbiek két évnél. Minden más adó és illeték csak a jelentkezés, illetve a bekebelezés sorrendjében legyen érvényesíthető. A választmány elfogadta a javaslatot.

Balteanu fimisoarai tag a vámtarifa revíziójára mutatott rá, majd közölte, hogy rövidesen görög és lengyel nagyiparosok érkeznek az országba. Végül tudomásul vette a választmány, hogy a nyolc órai munkaidő szabályozásáról szóló végrehajtási utasítás rövidesen elkészül.

Zürichben 3.16, Párisban 15.60 a lej.

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 10.)
Külföldiek: Berlin 39.55, Newyork 165.25, London 804.25, Páris 6.49, Milánó 8.67.50, Prága 4.91, Budapest 28.88, Zágráb 2.97, Bécs 23.36, Zürich 31.88. — **Áru:** Márka 39. dollár 164.50, francia frank 6.60, angol font 900, cseh korona 4.90, olasz lira 8.80, pengő 29. dinár 2.90, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38.50, dollár 163.50, angolfont 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, csehkrona 4.85, pengő 28.75, dinár 2.85, osztrák schilling 23.20, svájci frank 30.50. — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus hó 10.)
Berlin 123.84, Amsterdam 208.40, Newyork 519.47.50, London 2522, Páris 20.30, Milánó 27.17, Prága 15.39.25, Budapest 90.56, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.16, Varsó 58.20, Bécs 73.29.
Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus hó 10.)
Berlin 123.75, Amsterdam 208.40, Newyork 519.47.50, London 2522, Páris 20.30, Milánó 27.17, Prága 15.39.25, Budapest 90.56, Belgrád 9.12.80, Bucuresti 3.16, Varsó 8.20, Bécs 73.29.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Augusztus hó 10.)
Devizák: Páris 6.46, Berlin 39.35, London 800.25, Newyork 164.60, Milánó 8.64, Zürich 31.76, Prága 4.89, Bécs 23.30, Budapest 28.75.
Valuták: Napoleon 645, márka 39.50, léva 1.23, török lira 0.85, angol font 798, francia frank 6.52, svájci frank 32.10, olasz lira 8.75, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 164, lengyel zloty 18.60, osztrák schilling 23.40, pengő 28.90, csehkrona 4.87.

= Piaci árak. Burgonya 6—7 lej, hagyma 6 lej, tehénturó 16 lej, juhturó 56 lej, vaj 140—

160 lej kilogrammonként, tojás 2—2.40 lej darabja, tej 7—8 lej, tejjel 40—45 lej, bab 10 lej literje, zöldség 5 lej csomója, tők 10—20 lej, kékáposzta 4—5 lej, káposzta 6—10 lej darabja, zöldbab 20 lej kilogrammja, kukorica 1 lej csövenként, dinnye 15—20 lej darabja, alma 8—10 lej, körte 8—15 lej, szilva 12 lej, szőlő 45 lej kilogrammja. A baromfi piac árai: sovány liba 130—150 lej, sovány kacsa 110—130 lej, tyúk 100—120 lej, csirke 45—80 lej párja, kővér liba 250—350 lej, kővér kacsa 120—160 lej darabja. A gabonapiac árai: buza 700—720 lej, kukorica 800—810 lej, árpa 560—580 lej, zab 640—650 lej métermázsánként. Az állatvásár árai a multhetiek.

NYILTÉR.

Főtér közepén
(Minorita templommal szemben)

**nagy üzlet-
helyiség,
azonnalra kiadó.**

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judetului.

AZ

ARADI KÖZLÖNY

Magyarországon a következő
lapelárusító helyeken kapható:

BUDAPEST	keleti pályaudvar
BÉKÉSCSABA	pályaudvar
BATTONYA	"
GYULA	"
MAKO	"
MEZŐHEGYES	"
SZEGED	Nemzeti Sajtóvállalat

Kártya-
utca 3.

Vasárnap, 12-én a kerékpár-verseny után az AAC sporttelepén 6 órai kezdettel

TAC-AAC

Kafona játékosaival meg erősített csapatai játszanak!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszhívveggel ellátott kérdéskérdésre válaszolunk. Aláíratok, levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

„DISZKRÉCIO” levele van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Kérem átvenni. 4286

ALKALMAZÁS.

ELSŐRENDÜ NÖTLEN SOFFÓR, aki luxus-autónál teljesített szolgálatról hosszú bizonyítvánnyal bír, azonnal felvétetik. Javadalmazás: teljes ellátás, koszt, lakás, fűtés, világítás és havi 3000 lej. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SZOLID, házas leány kiszolgálónőnek felvétetik Wild cukrászdában. 4296

FIATAL fűszer és vaskereskedő segéd szeptember 1-re állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4297

NEMETÜL BESZÉLŐ, gyermekszertető, főzni tudó nőt keresek háromtagú családnak. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4259

LAKÁS.

UCCAI szoba konyhás lakás, vízvezetékkel kiadó. Str. Cosbue (Wesselenyi-uca) 55. 4295

Keresek

kétszobás, lehetőleg modern lakást a központban. 4277
SALAMON, Bul. Carol 79., sz. I. em.

Allomás mellett

modern, nagy, üzlethelyiség hozzátartozó szép lakással, olcsón kiadó. Fűszerüzletnek, vagy vendéglőnek kiválóan alkalmas. 4277
SALAMON háztulajdonos, Bulev. Carol 79. szám I. em.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

K I A D O.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1357

VÉTEL ÉSELADÁS.

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóiné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

URISZOKA ebédlő, perzsaszőnyegek, konyhabutor eladó. Cím: Bohus-palota, házfelügyelőnél. 4281

MUZSAY JÓZSEF

Arad, színházzal szemben

Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny	Lej 1300	Mosónadrág	Lej 430
Covercoat vászonöltöny	1480	Gummi kabát	840
Divatöltöny lenvászon	1650	Fregoli kabát	2100
Kitűnő mosóöltöny divatszabásban	1950	Gyermek-oostum	400
Tennisz nadrág	680	Trench-coats	2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Ianou Címre ügyelni!
(Szabdság-tér) 10. szám.

ZONGORÁK. fészekröngy, szőnyegek, ebédlő, szalonok, különböző antik butorok, vitrinek, fotelok, tükrök férfi öltönyök, márkás porcellánok, asztalok, székek, garderober szekrények, íróasztalok, képrámák, antik órák íróasztal gar niturák, régi asztali kámpák, 24 szemelyes étkezőservice, varrógép, storeok, függönyök, képek, fali etazserok, hintaszék, hintaszékterítők, stb. kaphatók Salgóiné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

ELKÖLTÖZÉS miatt komplett, világos, keményfa háló, konyhaberendezés és egyéb butorok, minden elfogadható árban eladók. Bulev. Carol (volt Erzsébet-körút) 7. emeleten, Arany János-ucca sarok. 4278

BÖSENDORFER zongora, rövid lekte, keresztthuros, eladó. Cím: Bohus-palota, házfelügyelő. 4282

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

ASZTALOS MŰHELY, géperőre berendezve, 10 munkásnak való szerzámmal, uzvanott lakóház szép gyümölcskerttel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4257

AZ ARAD-CSANÁDI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR közelében egy üzlethelyiség november elsejére s egy pincohelyiség azonnal bérbeadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4285

Ha olcsón és praktikusán

akar vásárolni, úgy keresse fel

SALGÓINÉ

bizományi üzletét

Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.)

Neuman-palota, hol:

közszükségleti, háztartási,

alkalmi,

ajándéktárgyak,

antiquitások

és választékban

állandóan kaphatók.

Tekintse meg a kirakatot!!

Mérlegképes főkönyvelő,

magyar, német levelező

Elvállal egész, fél napi elfoglaltságot, könyvvizést, könyvek feltételezését, ellenőrzését, mérlegkészítést.

Cím: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4240

Három-négyszobás modern lakásokat

3736 valamint bér- és magánházakat keresek megbízóim részére.

„HERMES” Str. Románulul (Zrínyi-ucca) 6.

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban KAPHATÓK az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nyári menetrend

ÉRVÉNYES MÁJUS 15-TŐL ARADRA ÉRKEZIK:

Gyors Timisoaráról	0.25
Expressz Curticiról	0.40
Személy Timisoaráról	5.15
Személy Oradea-Mareról	5.16
Expressz Teiusról	5.50
Orient-expressz Curticiról	6.51
Személy Brádról	7.00
Személy Jimboleáról	7.15
Személy Pecicáról	7.18
Személy Curticiról	7.25
Személy Teiusról	7.30
Személy Timisoaráról	7.55
Gyorsmotor Brádról	8.40
Személy Curticiról	8.53
Személy Timisoaráról	9.46

Személy Pecicáról	11.58
Személy Curticiról	12.04
Személy Brádról	12.08
Személy Oradea-Mareról	13.12
Személy Teiusról	13.30
Gyorsmotor Pecicáról	13.31
Gyors Teiusról	13.46
Gyors Timisoaráról	13.50
Vegyes Otlacáról	15.55
Személy Timisoaráról	16.07
Vegyes Pecicáról	16.25
Gyors Curticiról	16.34
Személy Oradea-Mareról	16.37
Személy Curticiról	18.57
Vegyes Jimboliaról	19.27
Gyorsmotor Oradea-Mareról	19.42
Személy Timisoaráról	19.45
Személy Brádról	20.14
Személy Pecicáról	21.05
Személy Curticiról	21.06

Személy Teiusról	23.07
Orient-expressz Teiusról	23.20
ARADRÓL INDUL:	
Személy Oradeára	0.50
Személy Curticira	0.53
Expressz Teiusra	1.05
Személy Timisoarára	1.10
Személy Pecicára	5.25
Személy Teiusra	5.30
Személy Timisoarára	5.35
Személy Brádra	6.00
Gyors Timisoarára	6.05
Expressz Curticira	6.14
Gyorsmotor Oradeára	6.30
Vegyes Jimboleára	6.50
Személy Pecicára	6.55
Orient-expressz Teiusra	7.10
Személy Curticira	7.20
Személy Curticira	8.54

Személy Oradeára	10.25
Személy Timisoarára	10.30
Gyorsmotor Pecicára	10.40
Személy Brádra	11.30
Személy Timisoarára	14.08
Személy Teiusra	14.10
Vegyes Pecicára	14.10
Gyors Curticira	14.16
Személy Curticira	14.30
Személy Jimboleára	14.45
Személy Brádra	14.58
Gyors Timisoarára	16.50
Személy Oradeára	16.52
Gyors Teiusra	17.04
Vegyes Otlacára	17.25
Személy Pecicára	17.52
Személy Curticira	18.04
Gyorsmotor Brádra	18.35
Személy Timisoarára	19.55
Személy Teiusra	22.05
Orient-expressz Curticira	23.37

Félvizum és ingyenutazás Budapestre **Künstler Vizumiroda**
Igazolványok és felvilágosítások kaphatók Arad, Boulevardul Regina Maria 22. 4258
Az utasokat szavatosság mellett irányítja Dácia szállóval szemben. — Telefon 86.